

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1883. Andra Kammaren. N:o 56.

Onsdagen den 30 Maj.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades de i Kammarens sammanträde den 23 innevarande Maj förda protokoll.

§ 2.

Föredrogos och bordlades för andra gången:

Sammansatta Stats-, Banko- och Lag-Utskottets Memorial N:o 3; och

Bevillnings-Utskottets Memorial N:o 12.

§ 3.

Skedde föredragning af Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 11, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition (N:o 41) angående med Spanien afslutade handels- och sjöfartstraktater.

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfartstraktater.

Utskottet hade hemställt, att Riksdagen måtte meddela af Kongl. Maj:t äskadt godkännande af den 15 sistlidne Mars mellan de För- enade Rikena och Spanien afslutade nya handels- och sjöfartstraktater.

Vid betänkandet voro reservationer fogade dels af Herr *Reuter- svärd* och dels af Herr *E. G. Boström*, med hvilken Herrar *A. Andersson* i Intagan, *C. A. Jönsson*, *Lönegren*, *N. J. Boström*, *Anders Svensson* i Lösen, *Olof Jonsson* och *Westman* instämt.

Ordet begärdes af Herr *Lönegren*, som anförde: Vid sistlidne års riksdag, då Bevillnings-Utskottets betänkande angående traktaten med Frankrike här afhandlades, hade jag tillfälle att uttala mina åsikter angående handelstraktater, då dessa gå ut på att genom be-

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.
(Forts.)

stämnda tullsatsen å ett större eller mindre antal rubriker i tulltaxan binda oss för längre eller kortare tid, s. k. tarifftraktater. Dessa åsigtter hyser jag fortfarande. Jag anser det icke klokt eller välbetänkt att ingå ett kontrakt, hvarigenom man blir urståndsatt att vidtaga de förändringar i tulltaxan, som med hänsyn till statens behof af ökade inkomster, af industriens kraf eller annan orsak kunna blifva af nödvändighet och rättvisa påkallade. Deremot anser jag mycket gagneligt och eftersträfvansvärdt att erhålla sådana traktatsförbindelser, genom hvilka vi, med frihet att efter eget godtfinnande sköta vår inre hushållning, tillförsäkra vår handel och sjöfart behandling i främmande land såsom »de mest gynnade nationer», således sådana traktater, som vi för närvarande hafva med, jag tror, alla sjöfarande nationer, med undantag af Frankrike, med hvilket land vi 1865 afslutade en tarifftraktat, som förlidet år förnyades på obestämd tid, under vilkor, som ännu torde vara i friskt minne.

De betänkligheter, som jag i fjol uttalade i afseende på franska handelstraktaten och dess inflytande på vår industri, hvilken jag skattar mycket högt, förefinnas icke i fråga om denna nu föreliggande traktat. Den spanska traktaten berör egentligen endast en näringsgren hos oss och denna af mindre betydelse. Frågan gäller mera den pekuniära uppoffring genom minskning af tullinkomsterna, som genom traktaten uppstår, i den Kongl. propositionen beräknad till 320,000 kronor; ser man saken ur denna synpunkt, bör man söka göra klart för sig huruvida den vinst, som genom traktaten tillskyndas landet, kan anses uppväga förlusten i statsinkomster. De nedsättningar i spanska tulltaxan, som egentligen äro af något intresse för oss, äro följande — jag begagnar mig af de siffror, som finnas i Kongl. Maj:ts proposition —

tullen å stångjern	nedsättes från 10,50 till 8,65 pesetas per 100 kilogr.	= 18 proc.,
» » spik	» » 18,00 » 14,85 » » 100 kilogr.	= 17 proc.,
» » oarbetade trävaror	nedsättes från 2,75 till 2,08 per 1 kubikm.	= 25 proc.,
» » arbetadt trä, inclusive tändstickor,	nedsättes från 20 till 18,75 per 100 kilogr.	= 6 proc.,
» » tackjern	nedsättes från 2,31 till 2,00 pesetas per 100 kilogr.	= 13 proc.
» » brännvin	» » 20,00 » 17,35 » » 1 hektol.	= 13 proc.
» » öl	» » 11,75 » 9,75 » » 1 hektol.	= 17 proc.
» » smör	» » 56,00 » 52,50 » » 100 kilogr.	= 6 proc.
» » smältstycken»	» » 8,65 » 3,50 » » 100 kilogr.	= 60 proc.

Dessa nedsättningar äro, såsom herrarne torde finna, med undantag för smältstycken, temligen obetydliga, isynnerhet om man tager i betraktande att här är fråga om råvaror och nödvändighetsartiklar och att de tullsatser, som komma att tillämpas efter traktatens ingående, utgöra en ganska hög procent af varornas värde.

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.

(Forts.)

Våra affärsförbindelser med Spanien hafva hittills varit ganska ringa och exporten dit har hufvudsakligen utgjorts af trävaror. Enligt Kommerskollegii berättelse angående utrikes handeln och sjöfarten för 1881 uppgick värdet af de från Sverige till Spanien under detta år utförda varor till kronor 3,184,141, deraf trävaror för 3 millioner kronor. Jemföres denna export med totalexporten för samma år, finner man, att trävaruexporten på Spanien utgjorde endast 3 proc. af hela vår trävaruexport (95 millioner) och att hela exporten på Spanien ej uppgick till fullt 1½ proc. af årets total-export (223 millioner). Vinsten af en tullnedsättning skulle således, att döma af denna rörelse, blifva ganska obetydlig, och hvad framtiden bär i sitt sköte, är omöjligt att veta; att nu för ovissa förhoppningar på en framtida liflig afsättning underkasta sig band på sin beskattningsfrihet och pekuniära uppoffringar, finner jag ej vara välbetänkt. De oaktadt traktaten fortfarande ganska höga tullsatserna på våra förnämsta exportartiklar, såsom tjära, jern och stål samt arbeten deraf, oarbetade och arbetade trävaror, papper, smör, tändstickor och åkerbruksredskap m. m., skola säkerligen utgöra hinder för en lifligare affärsförbindelse med Spanien. Jag tror att Herr Finansministern har fullkomligt rätt i sitt uttalande till statsrådsprotokollet den 29 September förlidet år, då han säger: »Deremot synas mig de äfven efter traktatsnedsättningen i allt fall höga tullsatser, hvarmed våra varor vid införsel till Spanien skulle blifva belagda, icke vara egnade att ingifva stora förhoppningar om traktatens förmåga att bereda oss en vidgad marknad i nämnda land. I viss mån torde detta dock blifva beroende af den omfattning, hvari Spanien kommer att med andra länder afsluta traktater. Men i de höga och i vissa fall nästan prohibitiva tullsatser, Spanien för närvarande uppställer för våra artiklar äfven efter en traktats tillkomst, ligger förklaringen hvarföre jag anser Sverige å sin sida svårligen böra för den spanska traktatens skull göra några väsentliga modifikationer i sin tulltaxa, hvilken dock i sitt redan befintliga skick medgifver införsel af alla de artiklar, hvilka kunna ifrågakomma att hemtas från Spanien.» Herr Finansministern har icke varit synnerligen benägen att medgifva nedsättningar i våra tullsatser för att vinna denna traktat, och säkerligen har hans fasthet i detta hänseende verkat, att Spanien frångått sina första mycket högt ställda anspråk och att traktaten kunnat afslutas på de relativt billiga vilkor som nu föreligga. Den väsentligaste fördelen af traktaten anses vara tullnedsättningen för klippfisk, Norges förnämsta exportartikel; tullen å denna vara nedsattes från 17,50 till 12,70 pesetas per 100 kilogr.; men då till tullbeloppet läggas tvenne andra

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.
(Forts.)

påbudna afgifter, en municipal och en transitorisk, hvardera om 3 pesetas, befinnes hela införselafgiften för klippfisk uppgå till 18,70 pesetas, motsvarande 13,46 kronor per 100 kilogr., hvilket utgör ungefär 60 proc. af varans exportvärde, som från Norge uppgifves till 23 kronor per 100 kilogr. Nedsättningen uppgår dock till 20 proc. Denna tullnedsättning anses vara af särdeles stor vigt för Norge, men jag kan icke finna att Norge, som redan nu har försteget i importen af klippfisk till Spanien och i vissa provinser är ensamt om denna handel, kan riskera mycket på om traktaten ej kommer till stånd, då de länder, med hvilka Norge i detta fall konkurrerar, icke hafva traktat med Spanien och Norge således är med dem likställt. Fördelen af en genom traktaten vunnen undantagsställning, så länge den får bibehållas, är dock naturligtvis uppenbar. Klippfisk är i Spanien en kassaartikel och det är tydligt att en nedsättning i tullen derå måste åstadkomma en minskning i Spaniens tullintrader, men denna tullnedsättning kommer egentligen konsumenterna i Spanien till godo, mindre Norge, hvars export till Spanien af klippfisk oaktadt den hittills ofantligt höga tullen alltjemt ökats. Den uppgick 1866 till 17,781,190 kilo och hade år 1880 stigit till 38,621,600 kilo; värdet har under samma tid stigit från 5,712,800 år 1866 till 8,883,000 år 1880. Klippfisk är, såsom allmänt känt, i Spanien en nödvändighetsartikel; den ingår i den allmänna förbrukningen, särskildt under fastetiden, och en nedsättning i tullen å denna vara kan icke synnerligen inverka på den kvantitet, som dit införes. Sammalunda är förhållandet med salttullen i Norge. Spanien förser Norge med en femtedel af dess behof af salt, och vid början af underhandlingarna rörande förevarande traktat begärde Spanien tullfrihet i Norge på denna vara, men har sedan nöjt sig med en nedsättning i tullen från 36 till 28 öre per hektoliter. Jag är öfvertygad om, att denna nedsättning icke medför någon fördel för Spanien, ty den kvantitet salt, som Norge behöfver för sin fiskerinäring och hushållsförbrukning, den kommer in alldeles oberoende af om tullen är några öre högre eller lägre per hektoliter. Vinsten för Spanien af tullnedsättningen anser jag imaginär, men förlusten för norska statskassan af 85,500 kronor, den är säker. De nedsättningar i vår tulltaxa, som enligt tariffen B i den Kongl. propositionen genom traktaten skulle komma till stånd, äro följande:

å apelsiner	från 25 till 10 öre per kilogr.	60 proc.
» citroner	» 25 » 10 » » »	60 »
» vindrufvor	» 25 » 10 » » »	60 »
» korkar, skurna...	» 35 » 7 » » »	80 »
» russin	» 25 » 14 » » »	44 »
» vin på fat	» 30 » 15 » » »	50 »
» d:o på butelj...	» 65 » 15 » » »	77 »

Dessa tullnedsättningar äro, såsom Kammaren finner, ganska

betydliga och betydligt större än dem Spanien medgifvit oss, hvilket är ganska beaktansvärdt, då man erinrar sig att vår import från Spanien utgöres af lyx- och öfverflödsvaror, som företrädesvis äro lämpliga föremål för tullbeskattning, medan deremot vår export till samma land hufvudsakligen utgöres af nödvändighetsartiklar och råvaror. Att Spanien emellertid fordrat tullnedsättning för russin och vin, hvilka varuslag jemte olivolja äro Spaniens förnämsta exportartiklar, finner jag ganska naturligt, men deremot kan jag icke inse fördelen för Spanien af nedsättning i tullen å de öfriga varorna, ty hittills har införseln deraf från Spanien varit ganska ringa. Granskar man Kommerskollegii förut omnämnda berättelse för 1881, finner man, att hela införseln af apelsiner under nämnda år uppgått till 328,252 kilo, deraf från Spanien endast 9,066 kilo, af citroner till 62,201 kilo, deraf från Spanien 8,254 kilo, af vindrufvor till 58,428 kilo, deraf från Spanien 3,365 kilo, samt af korkar till 21,405 kilo, deraf intet från Spanien. Då man nu besinnar, att traktaten komme att för andra länder medföra samma förmåner som beviljas Spanien, och att dessa tullnedsättningar således gälla all införsel af dessa varor, ej endast införseln från Spanien, kan jag ej inse att Spanien i detta hänseende gör någon vinst. Våra importörer af dessa varor skola ej mera än förut vända sig till Spanien, utan säkerligen hädanefter som allt hittills hemta sina sydfrukter från den ort, der handeln med dessa ställer sig fördelaktigast, hvad apelsiner och citroner angår i allmänhet från Messina.

Tullnedsättningen på russin verkar en minskning i tullintraderna af 95,000 kronor samt åstadkommer derjemte en inkonsekvens i tulltaxan, derigenom att andra torkade frukter, såsom fikon m. fl., med lägre värde än russin, fortfarande skola draga en tull af 25 procent per kilo mot 14 procent för russin. Detta kan visserligen lätt afhjelpas derigenom, att tullen för alla dessa frukter nedsättes till sistnämnda belopp, men då blir också traktaten oss så mycket dyrare. Beträffande åter vin, så heter det visserligen i början af förhandlingarna, att tullnedsättningen skulle gälla de svagare vinerna, men då alkoholgränsen för tullberäkningen sedermera bestämmes till 20 procent, så kan man gerna säga, att här är fråga om nästan allt vin, ty liksom före utfärdandet af nu gällande tulltaxa de starkare vinerna, på grund af den stora skillnaden i tull, hit reqvirerades och expedierades under 21 procent alkoholhalt, så skall det äfven nu komma att ske om traktaten avslutas, d. v. s. det hitkommer då under 20 procent; och det är just häri, som det betänkligaste med traktaten ligger. Säkerligen minnes litet hvar i denna Kammar, att tullnedsättningen för vin var den största stötestenen i afseende på traktaten med Frankrike, och att man antog de föreslagna tullsatserna berodde säkerligen mest derpå, att tullen å de starkare vinerna, de öfver 15 procent, genom traktaten blef förhöjd. Nu är det emellertid fråga om ej endast att ytterligare

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfartstraktater.
(Forts.)

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.

(Forts.)

ned-sätta tullen på de svagare vinerna, de under 15 procent, från 16,5 till 15 öre, utan äfven att ned-sätta tullen å de starkare vinerna, till och med 20 procent alkoholhalt, d. v. s. nästan allt starkt vin, från 65 och 30 öre till 15 öre per liter, motsvarande 10 öre per butelj, en tullafgift så låg, att jag tror att en hvar måste medgifva, att den för en sådan vara är för låg, särdeles om man jemför den med de afgifter, som äro bestämda för tillverkning och försäljning af bränvin, samt erinrar sig, att en förhöjning i tillverkningsafgiften för denna vara af 10 öre per liter blifvit föreslagen att under nästföljande 10 år småningom inträda.

I afseende på tiden för traktatens gällande kraft har jag äfven en anmärkning att göra. Spanien har nekat att afsluta traktaten på längre tid än 4 år, till den 1 juli 1887, men medgifvit att sjöfartstraktaten skulle få gälla till 1892 den 1 Februari. Orsaken härtill är klar, om man ihågkommer, att Spanien genom en lag af år 1866 angående tullreformer beslutat, att tullsatserna skola ned-sättas till belopp motsvarande 15 procent af varans värde, hvilken tullnedsättning skall vidtagas vid tre särskilda tidpunkter, 1882, 1887 och 1892, och att derjemte är bestämdt, att spanska regeringen skall före tillänpningen af den andra nedsättningen, således vid utgången af nu föreliggande traktat, inleda underhandlingar med de länder, med hvilka Spanien är bundet genom traktater, i syfte att hos dem erhålla motsvarande nya nedsättningar i tulltaxorna. Det är sålunda tydligt att de fördelar, som nu erbjudas oss, icke komma att af oss åtnjutas längre än till den 1 Juli 1887 och att vi då, för att komma i likställighet med andra länder, måste ytterligare reducera våra tullsatser. Har under dessa 4 år någon ökad afsättning verkligt kommit till stånd, då blir det så mycket svårare att motstå dessa anspråk för att ej skada svenska intressen. Enligt min åsigt hade det derföre varit bättre, om traktaten kunnat afslutas på samma tid som sjöfarts-traktaten, till år 1892, på samma tid som förlidet år medgifvits Frankrike för dess handelstraktat. Riksdagen uppmannas i den Kongl. propositionen att vid pröfningen af detta ärende icke lemna ur sigte de kraf, unionen ställer på hvartdera af brödrfolken till ömsesidig och gemensam fördel, och af handlingarne ser man, att Spanien vägrat att underhandla med Norge ensamt eller att med detta land afsluta en separattraktat, och äfven att Spanien icke velat med-gifva nedsättning i tullen på klippfisk, om icke vederlag härför erhöles från båda de förenade rikena. Jag underkänner ingalunda vigten och betydelsen af unionen med Norge och jag vill visst icke motsätta mig att vederbörligt afseende fästes vid Norge och dess intressen, men jag sätter dock Sverige i främsta rummet och är det egentligen med hänsyn till mitt eget land och dess intressen som jag vill se denna sak; och då jag i afslutandet af ytterligare en tarifftraktat och uti de föreslagna tullnedsättningarna, särskildt i fråga om viner, ser åtgärder, som jag icke kan finna fördelaktiga

för Sverige, ser jag också deri en orsak för mig att icke bifalla den Kongl. propositionen. Traktaten med Frankrike binder oss i många stycken, traktaten med Spanien skulle lägga ytterligare band på vår handelsfrihet. Jag fruktar fortsättningen af dessa tarifftraktater, hvilka jag icke anser vara gagneliga för vårt land. Ty då man nu anser sig böra hafva så mycket undseende och medgifva så stora nedsättningar i våra tullsatser för Spanien, med hvilket land våra affärsförbindelser äro så ringa, dit vår export uppgår till endast 3 millioner, huru skola vi då kunna motstå framställningar och anspråk från länder, med hvilka våra handels- och sjöfartsförbindelser äro mångfaldigt större, t. ex. från Danmark, till hvilket land vår export uppgår till 21 millioner, eller 7 gånger så mycket som till Spanien, från det mäktiga Tyskland, dit vår export uppgår till 20 millioner, eller från England, som är afnämre af nära hälften af vår export, 107 millioner af 223. Och kommer det verkligen derhän, hvart skall det då taga vägen med vår tullbeskattningsrätt, med vår tulluppbörd, landets förnämsta inkomstkälla, med våra näringar och vår industri, som det då ock kommer att gälla? Det är af detta skäl, mycket mera än för den ej särdeles betydliga minskningen i våra tullinkomster, som jag yrkar afslag på betänkanudet.

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.
(Forts.)

Herrar *A. Andersson* i Intagan, *Angel, Sääf, Granlund, Ekdahl, N. J. Boström, Weckman* och *P. Larsson* i Fohle instämde med Herr Lönegren.

Herr Dickson: Den fråga, som nu föreligger till behandling, har tvenne sidor, hvilka äfven af den föregående talaren blifvit berörda. Han har, utan att underkänna denna frågas unionella betydelse, företrädesvis framhållit densamma ur svensk synpunkt. Jag tror för min del, att han, vid betraktandet af denna fråga, icke tillräckligt fäst afseende vid de unionella förhållandena. Då Sverige och Norge äro så förenade, att deras representation mot Spanien måste vara gemensam och att således ingen traktat kan ingås med det ena eller andra landet särskildt, utan att båda dervid skola vara förenade, så finner jag, att det är alldeles nödvändigt att representationen inom hvarje land vid behandlingen af denna fråga får ett ganska betydligt intryck just af de unionella förhållandena.

Om, såsom här är fallet, en traktat med Spanien har vunnit anklag i Norge och blifvit der enhälligt antagen, så kan jag för min del icke finna annat än att ett afslag å densamma från svenska Riksdagens sida skulle verka störande på det goda förhållande, som bör vara rådande emellan de båda grannländerna Sverige och Norge. Jag skulle derföre helst se om Kammarens ledamöter, äfven om traktaten synes medföra några olägenheter, likväl, om dessa olägenheter icke äro synnerligen stora, af vårt förhållande till broder-

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.

(Forts.)

landet funne sig manade att låta dessa betänkligheter vika och antaga förslaget sådant det nu föreligger.

Denna fråga har likväl för Sverige en särskild betydelse, och det är från densamma jag skulle vilja betrakta frågan. Jag kan för min del icke finna annat än att, om traktaten med Spanien skall behandlas uteslutande ur svensk synpunkt, någon tvekan icke borde finnas för att tillstyrka dess antagande. Det måste naturligtvis vara af stor vikt för landets framåtskridande att se till att dess handelsområde utvidgas, att det får en ökad marknad och derigenom en större afsättning och ökade pris på sina exportartiklar. Nu har Spanien hittills i merkantilt hänseende varit af ringa betydelse. På senare tider har likväl detta land inslagit på en mera liberal handelslagstiftning. Det är derföre ganska troligt att den marknad, som der kommer att öppnas för oss, skall leda till en ganska lifvig omsättning af så väl våra som de spanska handelsartiklarne. Jag finner således detta förhållande vara ganska beaktansvärdt och detta kunna vi vinna genom antagandet af denna traktat. Om vi deremot icke skulle ingå på densamma, utan de svenska exportartiklarne skulle behandlas efter »tarif général», skulle detta föra oss i en ofördelaktigare ställning till andra länder och vi skulle icke kunna bereda oss några fördelar deraf, tvärt om. Det är derföre som jag tror att ett antagande af traktaten skulle leda till en ganska stor utveckling af vårt exportväsende och väsentligt bidra till vår handels framåtskridande.

Den vid betänkanDET fogade reservationen talar för ett afstyrende af den nu föreslagna traktaten och det af det skäl, att denna traktat har beräknats medföra en uppoffring af 320,000 kronor, under det fördelen ej kunnat uppskattas högre än till 70,000 kronor. Ja, det låter någonting! Men då vill jag fråga: »hvem är det, som förlorar dessa 320,000 kronor?» Ty om någon vinner, så måste någon förlora dessa penningar. Man säger, att det är svenska statens tullinkomster, som minskas med detta belopp. Jag tror icke att dessa beräkningar äro fullt tillförlitliga, ty om man skulle antaga de kalkyler, som Utskottet gjort i tabell 2, så är förlusten beräknad på att importen skulle fortfarande vara densamma. Nu är det väl alldeles otvifvelaktigt och måste vara klart för hvar och en, att en nedsättning i en tull, så vidt den icke går allt för långt, alltid medför en ökad export. Således blifva förlusterna icke så stora, som de äro beräknade. Dessa 320,000 kronor komma således konsumenterna till godo. Spanien har egentligen icke någon fördel af denna nedsättning, utan endast i den mån att dess handel derigenom ökas. En ökad handel gifver en ökad handelsvinst. Deruti ligger den förtjenst, som Spanien skulle hafva, men, som jag sagt, dessa 320,000 kronor komma uteslutande den konsumerande svenska allmänheten till godo. På samma sätt är det med dessa 70,000 kronor, som skulle vara en vinst för Sverige; de komma uteslutande den spanska konsumenten af svenska produkter till godo. Det tyckes mig vara

alldeles klart och tydligt. Men, mine herrar, vinsten för Sverige stannar icke vid dessa 70,000 kronor. Vinsten är många gånger större än detta. Vinsten ligger i den ökade exporten, i de utvidgade handelsförbindelser, hvilka man har anledning att hoppas skulle kunna ega rum, och framför allt i de ökade sjöfartsförbindelser, hvilka genom de svenska fartygen skulle kunna åvägabringas. Vinsten kan således icke beräknas till 70,000 kronor, utan vida högre. Den föregående talaren har anmärkt, att de artiklar, för hvilka en nedsättning skulle ega rum, äro att betrakta såsom lyxartiklar. Dessa äro hufvudsakligen russin och vin. Hvad russin beträffar, så tror jag icke man kan anse dem för lyxartiklar, ty de ingå fullt ut lika mycket i de mindre som i de mera bemedlades hushållning, och nedsättningen på denna vara kommer således lika mycket de förre som de senare till godo. Det skulle således egentligen vara vinet som vore den förnämsta lyxartikeln. Den föregående talaren har särskildt betonat huru en billig afgift derpå skulle skadligt inverka på våra förhållanden i det afseendet. För min del får jag säga, att detta skulle vara för landet en ganska stor fördel, ty derigenom skulle man kunna i betydligt större myckenhet importera ett billigt och sundt vin. Mig veterligen har den s. k. vinfabrikationen icke nått samma höjd i Spanien som i Frankrike och Tyskland, och jag tror derföre, att det vore en stor fördel för vårt land att genom en ökad import få en billigare sorts vin, och skulle detta föranleda en minskad bränvinskonsumtion hos oss, låge deri utan tvifvel en vinst för vårt land, som många gånger uppvägde den befarade lägre tullinkomsten, på samma gång jag vågar hoppas, att denna minskade tullinkomst skulle i stället för ekonomisk förlust medföra direkt vinst genom den större export af svenska produkter, som vore att motse, om traktaten antoges.

Sedt äfven endast ur synpunkten af Sveriges intresse, finner jag således alla skäl tala för traktatens antagande. Betraktar jag dertill den unionella sidan af saken, synes mig häri ett ytterligare skäl ligga för dem af Kammarens ledamöter, som uteslutande ur svensk synpunkt äro tvehågsna och derföre vilja afslå traktaten, att afhålla sig från detta steg.

På grund af hvad jag nu anfört, får jag hos Herr Talmannen på det lifligaste anhålla om proposition å bifall till Kongl. Maj:ts förevarande förslag.

Herr Melin: Efter den siste talarens anförande kunde jag inskränka mig till att instämma med honom, men ber dock att få yttra några ord. Äfven om man haft skäl önska fördelaktigare villkor vid bestämmande af tullsatserna uti ifrågavarande handelstraktat, bör man efter mitt förmenande ej af sådan anledning motsätta sig traktaternas godkännande.

Tvärt om är det för mig alldeles klart, att fördelarne, som genom traktaterna beredas vårt lands handel, industri, landtbruk och

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.
(Forts.)

*Ang. med Spa-
nien afslutade
handels- och
sjöfarts-
traktater.*

(Forts.)

framför allt sjöfart, äro så betydligt öfvervägande, jemförda med den penningeuppostring, som staten anses komma att göra, och tror jag, att det ej skall dröja länge, innan den ökade samfärdseln skall fullt uppväga denna uppostring. En naturlig följd af traktaternas definitiva afslutande blir utvidgade och reguliera ångbåtsförbindelser, och just häruti ligger ett det nödvändigaste vilkor för att möjliggöra en stadig afsättning af landets produkter. Man torde endast jemföra förhållandena i detta afseende nu, med huru det såg ut för 20 år sedan.

Då måste en köpman eller industriidkare vanligen befrakta ett helt fartyg, när han önskade försöka en utländsk marknad för sin vara, men afstod ofta från försöket, emedan risken var allt för stor. Nu sänder han till de flesta länder, huru små partier han behagar och på tider, som bäst passa honom och köparen. Tillfälle härtill är för affärernas framgång af högst väsentlig vikt, men skulle antagligen ej kunna beredas, hvad Spanien vidkommer, förr än i en oviss framtid, i fall traktaterna ej godkändes.

Vid behandlingen af detta ärende hos regeringen och inom Utskottet har man naturligtvis måst grunda sina kalkyler på vissa artiklar, som hittills varit föremål för utbyte med Spanien, men erfarenheten visar, att reguliera ångbåtslinier med ett främmande land år efter år framkalla en mängd nya exportartiklar, som man förut ej ens kunnat tänka sig en möjlighet att exportera. Detta tror jag blir fallet äfven här, så vida traktaterna komma till stånd, och då kommer kalkylen att så måningom utfalla fördelaktigare.

Då man derjemte vet, att Spaniens inre utveckling nu mera går raskt framåt, bör tiden för oss vara särdeles lämplig att kraftigt anstränga oss för ernående af utvidgade handelsförbindelser.

Som ett ytterligare skäl för bifall, ber jag få påpeka, att det synes mig vara en stor oegentlighet, att nu afstyrka traktaterna, sedan man nyss tagit första steget till ett gillande genom att anslå begärda medel till utställningen i Madrid. Att nu afstyrka traktaterna vore att dermed kasta bort de fördelar för framtiden, hvilka man med allt skäl kan vänta sig af nyssnämnda utställning.

Oaktadt flertalet af denna Kammares ledamöter i Utskottet funnit anledning förorda afslag, hoppas jag att deras åsigt ej skall blifva Kammares. Herr Talman, jag yrkar bifall till Utskottets förslag.

Herr Söderström: Jag är en varm vän af hvarje åtgärd, som kan leda till handels och industriens samt det fria utbytets befrämjande, med ett ord: jag är frihandlare. Men jag är konsekvent såsom frihandlare. Då jag såsom sådan icke kan gilla att det allmänna gör uppostringar för den enskilda fabrikanten eller industriidkaren, kan jag således icke heller vara med om att det allmänna gör någon uppostring till fördel för enskilda exportörer och skeppsredare, isynnerhet om dessa uppostringar stå i sådant missförhål-

lande till den vinst, hvilken kan väntas komma den enskilde till godo, som i detta fall skulle varda fallet. Jag anser handelstraktater i allmänhet föga leda till det mål, som med dem åsyftas. Om denna åsigt är jag icke ensam. Den delas med mig af vår tids största nationalekonomer, af hvilka en och annan till och med anser de traktater, som nu för tiden uppgöras, nära nog såsom barnsligheter. Man ser heller icke de i första ledet stående handels- och industriidkande länderna yrka på traktaters afslutande. Man ser icke att England framkommit med förslag i sådan riktning; det anser det vara under sin värdighet.

Icke heller de andra stora länderna träffa sådana traktater. Då jag säger de stora länderna, menar jag naturligtvis sådana, som, med alla proportioner i öfrigt iakttagna, kunna anses som de största i afseende på handel och industri, sådana som Belgien, Schweiz och Holland. Icke har man någonsin hört talas om att dessa länder, hvilka dock stå i första ledet, någonsin velat föreslå eller ingå på några handelstraktater. Dessa traktater proponeras uteslutande af sådana länder, hvilka tryckas af höga tullsatser och af en eller annan orsak se sig nödsakade att göra reduktioner. Innan dessa reduktioner i tullväg företagas, vill man försöka att sälja dem så dyrt som möjligt, genom att ingå traktater och söka träffa öfverenskommelser med andra länder, att de å sin sida skola sätta ned införseltullarne på de produkter, man har att afyttra. Derefter börjar ett underhandlande och ett köpslagande, som egentligen bland respektabelt affärsfolk aldrig brukar ifrågakomma, likt det sätt, hvarpå affärer lära bedrifvas af greker och turkar på marknaderna i Orienten äfvensom i Kina, men icke annorstädes. Man börjar med att bjuda ingenting och fordra allt och då man efter mycket putande sent omsider kommit öfverens, hvad har man då vunnit? Vinsten brukar i de flesta fall blifva lika med noll, och hvad särskildt denna traktat beträffar, befarar jag att så skall blifva förhållandet mer än vanligtvis är fallet; hvarken Spanien eller de förenade rikena Sverige-Norge kunna komma att derpå vinna något, men väl att förlora.

Det handlar nemligen, såsom den talaren, hvilken i denna fråga först hade ordet, påvisade, för oss om en ren förlust i tullinkomster på 320,000 kronor. Vi göra, såsom han påpekade, en uppoffring af rent fiskaliska tullar på sådana artiklar som, om de också icke kunna kallas lyx- eller öfverflödsvaror, likväl icke kunna anses tillhöra de nödiga behoven. Dessa artiklar, hvarpå vi sålunda skulle göra vinst, äro dock sådana, som stå öfver existensminimum, hvilka man därför beskattat och, mine herrar, vi hafva icke många sådana att uppräknas i vår tulltaxa. Taga vi bort dessa 320,000, så måste vi lägga det förlorade beloppet på nödvändighetsvaror. Och hvad få vi väl af Spanien i utbyte för denna rena uppoffring af 320,000 årligen i statsinkomster? Jo, vi få först och främst tillåtelse att till Spanien införa trävaror, emot erläggande af $\frac{3}{4}$ procent af den tullsats, de med oss i denna vara konkurrerande nationerna erlägga.

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.
(Forts.)

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.

(Forts.)

Jag vill just fråga, om detta kan vara någon vinst att tala om? Kan någon tro att en minskning i införseltullen på trävaror med $\frac{1}{4}$ kan leda till en förökad export till ett land sådant som Spanien, der man icke kan använda mer än för 2 eller 3 millioner trävaror årligen? Dessa 2 eller 3 millioner äro rent af ingenting för våra exportörer, om de vilja vara uppriktiga, ty de kunna ju utan svårighet i andra länder söka sig en annan marknad för denna minskning i exporten. Hvad händer väl för öfrigt, om icke traktaten antages? Jo, att vi i så fall blifva likställda med våra konkurrenter i trävaror: England och Finland. Detta borde väl icke vara en så stor olycka, ty, då vi kunna konkurrera med dessa länder i hela den öfriga världen och i sjelfva England, hvarföre skulle vi då icke också kunna göra det i Spanien? Detta i afseende å trävarorna. Kommer så jernet. Der är visserligen tullen nedsatt något mera, men huru mycket af vårt svenska jern kan Spanien väl använda? Hittills har exporten dit af svenskt jern icke stigit till mera än för omkring 100,000 kronor årligen och för denna summa måtte icke vara svårt att skaffa afsättning på annat håll. Spanien kan för öfrigt aldrig blifva någon konsument af vårt svenska jern, ty detta kan egentligen endast begagnas till vissa finare ändamål såsom till verktyg, bättre maskiner och dylikt. Det svenska jernet är alldeles för dyrt att användas till gröfre saker. Spanien eger icke någon jernindustri, utan importerar sjelft de artiklar, för hvilkas förfärdigande vårt svenska jern är behöfligt. Vore Spanien en sådan stat, som icke blott förfärdigade sjelf de jernartiklar den behöfver, utan äfven derjemte exporterade sådant, vore det en helt annan sak, men nu är så icke fallet, utan Spanien måste sjelf importera jernalster och bästa beviset derpå är att vår export af jern dit icke uppgått till högre belopp än till 100,000 kronor om året. Detta är allt hvad vi i *verkligheten* vinna genom antagande af den spanska traktaten. Låtom oss nu se, huru mycket vi kunna vinna i *förhoppningar*. Man har gjort sig förhoppning om att få sälja maskiner och åkerbruksredskap m. m. till Spanien, men den, som tror på något sådant, måtte icke känna till hvad det vill säga, att konkurrera med och uttränga de länder, som ligga mellan oss och Spanien eller äro grannar dertill och hvilka nu furnera Spanien med dessa artiklar. Vi hafva ju i årtionden försökt att vinna afsättning till Ryssland af dessa artiklar, men med alla de uppoffringar, som dertföre blifvit gjorda så väl från statens som från enskildes sida i resor, expositioner och dylikt, hafva vi ändock icke kunnat drifva upp exporten högre än till mellan 300,000 och 500,000 kronor årligen öfver hela Ryssland, som dock är ett så stort land. Detta har dock först lyckats på sista åren och exporten utgöres till största delen af ångbåtar, som skrufvas sönder, för att föras ned till Kaspiska hafvet, af sådana extra modeller, som inga andra fabrikanter än svenskar velat befatta sig med att göra. Detta är hela exporten till vårt grannland Ryssland, och då lärer väl icke vara värdt att tala

om någon export af dylika artiklar till Spanien, som ju ligger så långt aflägsset. Så hafva vi vidare bränvinsexporten. Den, som tror att denna genom traktaten skall stiga, måtte icke känna till att bränvinet i Tyskland i allmänhet gäller mindre än i Sverige och att priset derpå äfven som oftast i Ryssland är lägre. Jag menar naturligtvis det obeskattade bränvinet. Att vi ett par gånger skickat bränvinspartier till Tyskland beror på helt och hållet tillfälliga omständigheter såsom prisfluktuationer och sådant, men icke kan man endast på sådana enstaka händelser bygga förhoppning om en regelbunden bränvinsexport. Det vore ju enfaldigt.

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfartstraktater.

(Forts.)

Vidare komma de fördelar, som skulle genom traktaten tillskyndas skeppsfarten. Jag kan icke förstå, hvilka fördelar vår skeppsfart skulle kunna vinna genom denna traktat. Vi hafva ju förut haft en handels- och sjöfartstraktat med Spanien och hela inkomsten af skeppsfarten under den tiden har uppgått till ungefär 1,800,000 kronor brutto årligen. Hvilken fara för oss uppstår väl, om vi icke erhålla någon ny traktat med Spanien? Våra handelsfartyg blifva då likställda med andra nationers fartyg och deri kan väl icke ligga någon så synnerlig olycka. Vi böra väl med våra fartyg kunna konkurrera lika väl i Spanien som i andra länder, och kunna icke skeppsredarne detta, få de skylla sig sjelfva, ty icke kan staten vara skyldig att göra uppoffringar för att skydda dem i detta hänseende.

Det har också fästs mycken vikt vid hvad handels- och sjöfartsnämnderna härom yttrat. I hvarje handels- och sjöfartsnämnd finnes vanligen en eller flere skeppsredare, och det är gifvet, att dessa skola vara med om allt, som möjligen kan bereda dem någon fördel utan att kosta något. Att dessa nämnder således skulle säga ja till traktaten, kunde man ju på förhand veta. Det är alldeles samma förhållande, som om man framställde till aktieegarne i t. ex. en bomullsfabrik den frågan, huruvida de trodde, att det skulle vara af allmän nytta att något litet sätta upp tullen på bomullsgarn. Dertill skulle de säkerligen med en mun svara, att sådant skulle vara på det högsta nyttigt, och så tror jag också förhållandet varit med sjöfartsnämnderna.

Om jag försöker att ställa ihop i siffror debet och credit, hafva vi å ena sidan en ren förlust af 320,000 kronor genom traktatens antagande, utom den fara, som ligger deri, att vi derigenom komma att förändra vår nyss i system satta bränvinsbeskattning, derigenom att vi sätta beskattningen på den spanska alkoholen lägre än på den svenska. Om vi nemligen beräkna, att en liter spansk alkohol af 20 % styrka kostar i tull 15 öre, så blir det för en liter 50-gradig $37\frac{1}{2}$ öre, under det en liter 50-gradig svensk alkohol drager en skatt af 40 öre, hvilket ju är mera än för den spanska alkoholen. Dessa äro olägenheterna af traktaten, i siffror räknadt; hvad skall då vinsten göra? Om jag antager det allra högsta och räknar in alla förhoppningarna med, skulle vår export och fraktfart på Spanien växa från 3 å 4 till 6 å 8 millioner om året. Hvad skulle väl

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.
(Forts.)

vinsten härpå blifva? Om vi antaga 10 procent i nettovinst, hvilket jag dock icke tror att våra exportörer kunna beräkna, skulle den vinst, de enskilde kunde göra genom traktatens antagande, kunna bestiga sig till 600,000 à 800,000 kronor om året, som i bevilling skulle tillföra statskassan 6,000 à 8,000 kronor. Detta dock under vilkor, att alla förhoppningar tagas med i beräkningen och att alla dessa förhoppningar kunna realiseras. För en uppoffring sålunda af 320,000 kronor skulle enskilda personer i lyckligaste fall möjligen kunna förtjena 600,000 à 800,000 kronor och statsverket 6,000 à 8,000 kronor. För min del är jag öfvertygad, att omsättningen med Spanien genom traktatens antagande icke skall blifva större än förut och att de enskilda exportörernas och skeppsredarnes vinst icke skall uppgå ens till dessa 320,000 kronor, som staten direkt kontant uppoffrar.

Det finnes vidare ett principiellt skäl, som talar såväl emot denna, som emot andra traktater. Då Sverige nemligen icke har några differentialtullar och icke känner till några mer eller mindre gynnade nationer, så bör Sverige också, enligt mitt förmenande, ega rätt att stå utanför alla traktater, på samma gång som Sverige, som icke gynnar andra nationer framför hvarandra, också bör ega en billig rätt att få anses såsom den mest gynnade nation. Dessutom finnes det ett annat viktigt skäl att icke inlåta sig på traktater, nemligen att Sveriges och Norges intressen icke, såsom dock här blifvit uppgifvet, äro alldeles likställda. Våra kommersiella intressen gå visserligen i bredd med hvarandra, men de omfatta dock, som man just ser i detta fall, helt olika saker och kunna således icke sägas vara *samma intressen*. Det kan lätt komma till obehagligheter med brödralandet just genom sådana traktater, hvilka det derföre är bäst att undvika. Jag säger på samma sätt som en föregående talare: hvart skulle det bära hän, om hvarje land, då det sätter ned sina tullar, komme och fordrade af oss, att vi skulle sätta ned våra. Hvert skulle det taga vägen om t. ex. Brasilien skulle förklara för oss: så framt I icke sätten ned tullen på socker och kaffe, så lägga vi nya afgifter på edra skepp och edra trävaror, och om Nordamerika komme och sade: om I icke sätten ned tullen på tobak, så höja vi tullen på jern och lägga extra afgifter på edra fartyg. Hvert skulle sådant bära hän? Det är dessutom icke alldeles rent spel mot England, som, ehuru vår största afnämare, aldrig fordrat några tullnedsättningar för sina fabrikat eller produkter, att vi skynda att göra sådana eftergifter för obetydliga afnämare. Vi skola komma ihåg, att England är vår störta, bästa och trognaste kund, som köper den ojemförligt största parten af våra exportartiklar, vårt trä och vårt jern, och betalar det pris vi derför begära. Det är England som köper vår hafre, våra ladugårdsprodukter och det i så stora kvantiteter, att ju mer vi kunna anskaffa, desto bättre. Det är England som utan några afgifter furnerar oss med lifsvilkoret för vår existens: stenkolen. England skulle ju kunna säga: vi se oss nödgade sätta utförseltull på stenkol, då edra hufvudsakligaste tillverkningar,

gröfre beklädnadsartiklar, vissa gröfre jernsaker m. m., äro genom allt för höga tullar monopol för edra fabrikanter, såvida I icke viljen genom lämpliga tullnedsättningar göra för oss möjligt att täfla med dem. Om vi nu ånyo inginge en traktat med en främmande nation, finge England obestridligen befogenhet för ett dylikt resonnement.

Jag anser mig böra påpeka ett par yttranden i Bevillnings-Utskottets betänkande, som jag funnit besynnerliga. Utskottet säger nemligen pag. 10: att, *»då vi redan genom vår traktat med Frankrike bundit tullbeskattningen å vin, någon mera utsträckning af denna tullbeskattning i alla händelser icke kan ifrågakomma»*. Det tyckes som om Utskottet en gång för alla anser tullbeskattningen på vin till fullo gifven, och att, då vi en gång för flera år afsagt oss en del af denna beskattningsrätt, vi gerna kunna gå vidare och afsäga oss mera. Ett besynnerligt sätt att resonnera och ett besynnerligt sätt att taga vara på statsinkomster.

Vidare gör Utskottet en jämförelse mellan hvad Sverige uppoffrar och hvad Norge uppoffrar. Den minskning i tullinkomst, som handelstraktatens antagande skulle föranleda för Sverige, har anslagits till 320,000 kronor och för Norge har enahanda minskning beräknats till 285,600 kronor, med anledning hvaraf Utskottet yttrat, att *»vid en jämförelse mellan de båda ländernas samtliga tullinkomster ställer sig den svenska statskassans förlust betydligt lägre än den norska»*. Ja, det tror jag väl, om man skall taga som måttstock för jämförelse mellan de båda länderna deras *samtliga* tullinkomster. Man hade då lika gerna kunnat taga de båda ländernas folkmängdsförhållanden till måttstock. Men sådant hade väl ej kunnat vara riktigt. Efter mitt sätt att se saken, och då nu endast är fråga om affärerna med *Spanien*, hade man bort till besvarande för sig uppställa den frågan: till huru stort belopp uppgår Sveriges omsättning med *Spanien*, och till huru stort Norges? Då befinnes, att Norge redan af klippfisk exporterar tre gånger så mycket som värdet af *hela* vår export. Om man hade räknat i billig proportion, så hade, vid sådant förhållande, Norge bort tåla vid en uppoffring 3 gånger så stor som Sveriges, eller 900,000 kronor, om Sveriges skulle blifva 300,000 kronor. Detta om kyrkan hade blifvit stäld midt i byn. Jag tror, att, om en uppoffring från Norges sida blifvit stäld i fråga i någorlunda riktig proportion till den uppoffring, man fordrar af Sverige, våra norska bröder nog satt sig ned och räknat efter samt derefter lätteligen insett, att så mycket var icke den lilla tullnedsättningen på klippfisken värd, och de hade icke underskrifvit någon traktat. Hvad klippfisken vidare beträffar, tror jag att spanska folket lika väl behöfver norsk klippfisk, som norska folket behöfver afsättning derför. Bruket af klippfisk ingår till den grad i den katolska befolkningens vanor, att konsumtionen deraf icke skulle lida någon minskning, om priset derför stegrades med den obetylighet, som möjligen skulle föranledas deraf, att traktaten icke komme till stånd. Det är alldeles samma förhållande som med vår träexport och våra

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.

(Forts.)

Ang. med Spa-
nien afslutade
handels- och
sjöfarts-
traktater.
(Forts.)

skepp. Ty om icke någon traktat kommer till stånd, så kunna visserligen andra land försöka att tillföra Spanien dess behof, men vår afsättning skulle i lika ringa grad lida minskning som leveransen af klippfisk, hvaraf folkets allt mer ökade behof blott svårigen torde kunna tillgodoses från andra länder. Att en liten förändring i tullen på klippfisk skulle åstadkomma så stora rubbningar, skulle vara detsamma som om man föreställer sig, att, om hos oss kaffet stiger eller faller med 2 à 3 öre, sådant skall föranleda till minskning af förbrukningen. Nej, det inverkar icke det ringaste på konsumtionen. Jag tror också, att förhållandet är detsamma med klippfisken.

Herr 'alman! Jag ber att få förena mig med den förste talaren i hans yrkande om afslag å Utskottets förslag.

Grefve Sparre: Jag skall liksom den siste ärade talaren börja med att tillkännagifva mina åsikter i fråga om handel i allmänhet, och kan då, i motsats mot honom, förklara att jag är protektionist. Men, besynnerligt nog, kommer jag i denna fråga till ett resultat alldeles motsatt det, hvartill han kom. Han talade vidare om de principiella skälen emot traktater i allmänhet, och dem är äfven jag tilböjd att godkänna, men rätta tiden att tala om dessa hade varit i fjol, då franska traktaten förevar till behandling. Denna var jag, det erkänner jag, emot, derföre att jag ansåg, att det icke finnes någon framtid för Sverige utan att dess industri blomstrar och tillväxer, och jag befarade att denna industri skulle duka under i en täflan med Frankrike, som i alla afseenden är vårt land så betydligt öfverlägset. Kastar jag åter en blick på de handelsvaror, som äro föremål för den nu ifrågasatta traktatens bestämmelser, finner jag dem vara sådana, att traktatens antagande icke kan komma att framkalla någon täflan, som kan för vår industri medföra den ringaste fara. Samme ärade talare sade också: Spanien är icke ett industriidkande land; Spanien importerar. Ja, just derföre att det importerar *icke blott* en stor del råvaror — ty i likhet med den ärade talaren är jag af den åsigt, att man icke bör gynna en eller annan industrigren, t. ex. trävaru- eller jernindustrien, på andra industrigrenars bekostnad — utan äfven en betydlig mängd andra artiklar, och vår industri sålunda kunde blifva i tillfälle att erbjuda Spanien sina varor, just derföre vill jag för min del tillstyrka traktaten. Hvar och en vet, att Spanien, dels genom de olyckliga politiska förhållanden, som varit rådande i detta land, och dels genom den förut der gällande tull- och handelslagstiftningen hittills stått stilla, men att det nu håller på att besträda en annan bana. Det är tydligt att dess handel med andra länder derigenom skall komma att få en högst betydlig tillväxt, och vid sådant förhållande är det, enligt min uppfattning, vår skyldighet att passa på ett sådant tillfälle och försöka få vara med just ifrån början.

Den ärade talaren fäste sig vid den förlust, hvaraf vår statskassa skulle drabbas, om traktaten antoges, och hvilken blifvit beräknad till 320,000 kronor. Jag tror dock icke att, då det gäller handelspolitiska frågor, man har rättighet att så der på öret räkna ut den nu i ögonen fallande vinsten eller förlusten. Detta kan låta sig göra i en småaffär, men här vid lag måste man se saken ett litet grand större, och det kan således icke sägas att Sverige ovilkorligen skulle komma att på den ifrågavarande traktaten göra nyssnämnda förlust. Det är nemligen uppenbart, att, om tullen nedsättes på de varor, som traktaten afser, importen af dem blir desto större, hvaraf följer, att det alls icke behöfver blifva en förlust för statskassan af 320,000 kronor. Vidare sade han, att den vinst, som våra köpmän skulle få af traktaten, icke kunde bestiga sig till mer än 6 à 8 hundra tusen kronor, deraf de i ren förtjenst icke kunde beräkna mer än 10 procent, eller 60,000 à 80,000 kronor, och att, då staten hade att i bevillning räkna sig till godo 1 procent af sistnämnda belopp, dess vinst icke komme att blifva större än 6 à 8 tusen kronor emot en förlust af 320,000 kronor. En sådan beräkning håller icke heller streck, ty den tillväxt, som vårt näringslif komme att få genom ökade förbindelser med Spanien, den tillväxt, som vår fraktfart komme att vinna derpå, den blefve helt säkert af mycket större consequence än att den skulle kunna räknas ut med tillhjälp af bevillningsförordningens stadganden om huru många ören staten eger att uppbära i bevillning.

Vidare invände den ärade talaren, att de större länderna, t. ex. England, afsluta inga handelstraktater. Hvad då först England beträffar, veta vi ju och det har flere gånger här framhållits, att det är ett land, hvars mäktiga industri och sjöfart samt vidtomfattande handel göra, att det anser sig kunna i allmänhet konkurrera med hela världen. Det har dessutom nedsatt sina tullar, till en del därför att dess konsumtion är så betydlig i förhållande till hvad landet sjelf kan producera, att det tvingats dertill för att kunna tillgodose befolkningens behof. England kan därför icke heller afsluta någon handels-traktat, emedan, i följd af tullarnes låga belopp, ett annat land icke skulle vinna något på en sådan. Också har jag flere gånger förut framhållit, hurusom tullarnes nedsättning hos oss är skadligt äfven därför att, då fråga kan blifva om en handelstraktats ingående, vi ingenting hafva att bjuda i utbyte mot de fördelar, vi vilja vinna. Hvad de andra stora länderna angår, såsom Amerika, Ryssland och Tyskland, afsluta de inga handelstraktater, därför att de områden, inom hvilka de hafva fri handel, äro så vidsträckta, att de icke behöfva uppmuntra sin industri och sitt näringslif genom att medelst tullnedsättningar betinga sig en större omsättning af sina varor på andra orter.

Helt annat är förhållandet med Sverige. Vår industri har i åtskilliga grenar redan vunnit en sådan utveckling, att vi se oss nödsakade att söka marknad för dess produkter till någon del utan-

Ang. med Spa-
nien afslutade
handels- och
sjöfarts-
traktater.

(Forts.)

för vårt eget land. Och då frågar jag: är det icke då skäl att söka denna marknad i ett land, hvars industri icke nått den utveckling, att någon täflan från dess sida med oss kan komma i fråga? Det är just därför, att Spanien befinner sig på en dylik ståndpunkt, som jag anser mig böra tillstyrka traktatens antagande. Den siste ärade talaren påstod, att vi svårligen skulle kunna drifva upp vår träexport på Spanien utöfver hvad den redan nu är, då den representerar ett värde af tre millioner. Men, mine herrar, om detta land, som har en folkmängd af 17 millioner menniskor, kommer att få den utveckling, som man nu på goda skäl antager, tro herrarne icke då, att vår export af trä till detta land skall komma att i högst betydlig mån tilltaga. Hafva vi icke sett i hvilken oerhörd grad vårt utbyte med andra länder vuxit allt ifrån den tid vi i fråga om tullagstiftning beträdde en annan bana, och är det icke all anledning antaga, att förhållandet skall blifva desamma med Spanien? Ja, men det gör ingenting, säger den ärade talaren, om vi icke antaga traktaten, ty vi kunna i alla fall täfla med andra, med oss likställda nationer. Ja, det är just det som det här är fråga om. Helt säkert hafva herrarne af dagens tidningar sett, hurusom vår minister i Madrid rapporterar, att Tyskland är betänkt på att återupptaga de en gång afbrutna underhandlingarne om en handelstraktat med Spanien. Om vi nu försumma tillfället och låta andra nationer uppgöra traktater, under det vi sjelfva afslå de tillbud, som i sådant afseende göras oss, då blifva vi icke längre likställda med de andra. Afslå vi nu denna traktat, hvars ävägbringande, efter hvad jag tror mig veta, kostat vårt sändebud i Madrid icke ringa svårigheter, är ett gynnsamt tillfälle förloradt och andra länder gå oss förbi.

Emellertid gifves det en omständighet, som jag villigt erkänner kan vara egnad att föranleda någon tvekan att antaga traktaten, och det är densamma som äfven i fjor anfördes mot den franska traktaten, att det nemligen till stor del är lyxartiklar, som komma i åtnjutande af lindring i tullen. Detta är en ledsam omständighet, det är onekligt, ty de som hafva lust och råd att dricka vin och äta apelsiner, de kunna gerna äfven i och för tillfredsställandet af denna njutning vidkännas någon högre afgift till statskassan. Men då det nu är fråga om att afsluta traktat med ett land, som icke har något annat att bjuda på än dylika lyxvaror, så finnes det icke något annat val än att antingen afsäga sig hela traktaten och de fördelar, den onekligen för vårt land kommer att medföra, eller ock göra de medgifvanden som situationen kräfver. Det är, som sagdt, ledsamt; men det är ett oundvikligt antingen-eller.

Såsom Utskottet mycket riktigt upplyser, så är det icke allenast trä och jern som vi kunna bjuda Spanien; det gifves äfven en hel del andra saker, som vi kunna dit exportera. Så t. ex. är jag fullkomligt öfvertygad, att, om vi fortgå på den väg, hvilken vi just på den sista tiden börjat beträda, att nemligen göra vår span-

måls fröbarhet känd i Europa, skall vår spanmål blifva en mycket eftersökt vara äfven i Spanien; detta derför att deras egen spanmål kräfter för sin mognad den ofantligt långa tiden af åtta månader, då deremot vår spanmål mognar på fyra à fem månader. Jag har sjelf någon erfarenhet i den vägen; ty i följd af fröutställningen i Sundsvall förliden sommar har jag kommit i tillfälle att sälja spanmål till utsädesfrö till ett så aflägset land som Ungern, och den betingar der, sedan man nu kommit under fund med dess stora företräden, ett pris som är mycket högt.

Vidare har det blifvit upplyst, hurusom en sådan vara som smör i Spanien betingar ett pris, som väl kan sägas vara fabulöst, och helt säkert skola vi — om vi få direkt ångbåtsförbindelse på Spanien — kunna med stor fördel dit exportera så väl smör som andra ladugårdsprodukter.

Den nästföregående talaren yttrade visserligen, att det icke var att lita på den förespeglingen, att våra åkerbruksredskap skulle komma att finna väg till Spanien. För min del är jag af en motsatt åsigt och tror, efter de upplysningar som blifvit mig lemnade, att vi der skulle kunna för dem få en ganska vacker marknad. Det är sant, såsom den ärade talaren sade, att detta ännu endast är en förhoppning, men, mine herrar, något lär man väl få bygga visserligen icke på lösa förhoppningar, men på utsigter, som grunda sig på goda skäl och på den erfarenhet man i andra likartade fall kunnat vinna. Våra handelsförhållanden hafva ju nu mera till den grad utvecklats, att vi icke kunna undvika att inlåta oss i täflan med andra länder, och sedan vi i och med den franska traktaten en gång beträdd den banan, skulle det, synes det mig, förefalla mer än underligt, om vi nu, då det är fråga om att inleda förbindelser, som helt säkert komma att vara oss till vida mera nytta, skulle säga nej.

Slutligen ett ord, mine herrar, angående förhållandena till broderlandet. Jag tillhör icke precis deras antal, som säga att man skall göra allt för mycket i den vägen, eller som bestrida att vi böra i främsta rummet tänka på oss sjelfva; men då den siste talaren sade, att om vi finge traktaten till stånd, så skulle densamma komma att framdeles bringa oss obehag i vårt förhållande till brödralandet, när det en gång blefve fråga om några förändringar i samma traktat, så får jag säga, att jag skulle finna det vara obehagligt *nu*, om vi *afslöge* traktaten. Det hufvudsakliga skälet, hvarför jag för min del vill biträda traktatens antagande, ligger likväl i vårt lands utveckling; och då traktaten *derjemte* kan vara nyttig för Norge, så må jag säga, att äfven om detta land kanske skulle skörda någon mera fördel än vi, så bör detta icke vara någon anledning för oss att af afundsjuka deröfver icke biträda densamma. Jag tror dessutom, att vår industri är mäktig af en sådan tillväxt, särskildt hvad jern och trävaror beträffar, att äfven om också vinsten till en början skulle blifva större på norrmännens sida, så skola vi likväl snart öfverträffa dem i detta hänseende.

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.
(Forts.)

Ang. med Spa-
nien afslutade
handels- och
sjöfarts-
traktater.
(Forts.)

Ändtligen får jag säga, att då den franska traktaten afslutades för så lång tid som 12 år, så hade jag äfven i det afseendet någon tvekan; ty man kunde då befara, att förhållandena skulle komma att gestalta sig något olika mot hvad man förmodat, och den siste talaren anmärkte mycket riktigt, att vi hittills i nämnda fall endast stödjade oss på förväntningar; men här är icke fråga om mer än en tid af 4 år. Under den tiden kunna vi blifva i tillfälle att inhemta någon erfarenhet. Finna vi då att våra »förväntningar» vid den tidens förlopp icke blifvit förverkligade, så kunna vi ju låta traktaten för vår del upphöra. Den förste talarens farhågor kan jag icke förstå. Den omständigheten att Spanien icke kan afsluta föreliggande traktat för längre tid än 4 år härrör ju deraf, att nämnda lands tulltaxa icke skall gälla längre än till år 1887, hvarefter nya traktater måste afslutas. Om vid den tiden så sker, så få äfven vi vara med om och tillägna oss enahanda fördelar med andra nationer. Med ett ord: om jag betraktar frågan ur principiell synpunkt, så möter der vid lag icke något hinder för traktatens antagande, då vi redan hafva en förebild gifven uti traktaten med Frankrike, af hvilken den föreliggande traktaten endast är en konsekvent följd. Ser jag på den nytta eller skada, som vi må komma att erhålla af traktaten, så tror jag för min del, att den uppgifna förlusten af 320,000 kronor mycket väl kan motvägas genom inkomsterna, som en ökad import skall medföra. Ser jag vidare på möjligheten af att ordna vår fraktfart med Spanien, så finner jag af uppgifter i de allmänna tidningarne, att underhandlingar derom för det närvarande pågå, och att aftal redan blifvit afslutadt med det engelska bolaget Loyds i Göteborg, angående öppnande af en direkt trafik på Spanien, för så vidt som traktaten blifver antagen, men att i motsatt fall nämnda aftal icke skall komma till stånd.

Jag tillåter mig således att yrka bifall till Utskottets förslag.

Herr Herslow: Jag har begärt ordet hufvudsakligen för att hemställa till Kammaren, om icke vi skulle kunna komma öfverens om att i denna sena och vackra årstid låta frågorna få behålla precis de dimensioner, som de hafva, och ej förstora och öfverdriva dem. Om Kammaren nu så gör, behöfvas nog icke synnerligen många ord för att Kammaren i föreliggande fråga skall kunna fatta sitt beslut. Ty den har sannerligen hvarken stort omfång eller stort innehåll. Fästa vi oss först vid traktatsförslagets *materiella* innebörd, så vidt denna kan beräknas och blifvit i den Kongl. propositionen beräknad, så bekänner jag upprigtigt, att en så föga betydlig siffra som dessa mycket omtalade 320,000 kronor synes mig icke behöfva framkalla någon större skiljaktighet i åsigt, äfven om densamma, såsom talaren på stockholmsbänken gjorde, skulle kunna rubriceras som en ren förlust, något som dock är rent af orimligt. Mig åtminstone synes det klart, att då det belopp, som staten skulle mista genom traktaten, skulle i

stället komma att stanna i medborgarnes egna fickor, det icke får anses vara totalt förspildt för landet.

I *principiellt* hänseende berör frågan icke ett enda af de stora tvisteämnena, som eljest kämpas om under dylika debatter som denna; den har ingenting att göra med den gamla och sega striden emellan skyddstulls- och frihandelsteorierna. Jag skall bespara Kammarerna all bevisföring i detta fall och blott hänvisa till det allt bevisande faktum, att Herr Söderström nyss talat *emot* traktaten och Herr Grefve Sparre *för* den.

Men liksom den alldeles icke är en principfråga emellan frihandlare och protektionister, så berör den heller ej, åtminstone blott i minsta möjliga mån, den princip, som bjuder att företrädesvis lägga indirekt beskattning på lyxartiklar. Ty väl har här blifvit sagdt, att just sådana artiklar genom traktaten blifvit från beskattning frigjorda. Men om man tänker på den största af dessa artiklar, nemligen *russin*, så hemställer jag, om det verkligen är de rike, som konsumera mest af den varan. Jag säger, att den ingår i de mindre bemedlades hushållning till minst samma utsträckning. Härtill måste vi lägga en annan stor, men icke synnerligen bemedlad klass af konsumenter utaf *russin*, nemligen alla våra små, som använda icke så få af sina slantar på inköp af denna artikel; och små barn anser jag icke vara lämpliga subjekt att underkastas en skattehöjning. Hvad *apelsiner* beträffar, så skola herrarne, om ni se efter hvad de gummor, som sitta på torgen och vid husknutarne, hafva uti sina korgar, lätt blifva öfvertygade om, att den varan är icke uteslutande en de rikets konsumtionsartikel.

Men tullnedsättningen å *vinet* då? Träffar den ej en lyxartikel? Jag erkänner gerua att här större anmärkningar kunna göras. Men å andra sidan må vi komma i håg, att vi redan nedsatt tullen å franska viner, hvilka i vida större grad än de spanska konsumeras af de rike och dessutom betinga högre pris än dessa. Och då tycker jag för min del, att det icke är rättvist att vin, som verkligen älskas mer och konsumeras mer af den icke förmögna befolkningen hos oss, och som tillika till sitt medelpris är lägre än större delen af de franska vinerna, det är icke rättvisst, säger jag, att detta spanska vin, endast därför att det är litet starkare än det franska, skall draga högre tull än detta.

Så återstår frågan om alkoholbeskattningen, och der hafva vi egentligen den hake, hvarpå man tyckes vilja hänga upp traktaten. Jag får dock bekänna, att jag för min del icke skall sörja öfver om alkohol i den mildare formen af spanskt vin skulle komma att till någon liten del undantränga den inhemska alkoholen; jag skulle gerna se att, om vi kunna få skapligt spanskt vin för billigt pris, alkoholkonsumtionen i *denna form* ökades, under det jag icke på några villkor vill vara med om en lagstiftning, genom hvilken konsumtionen af *svensk* alkohol skulle komma att stiga. Beträffande den konkurrens, som vår egen sprittillverkning i detta fall skulle

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfartstraktater.
(Forts.)

Ang. med Spa-
nien afslutade
handels- och
sjöfarts-
traktater.
(Forts.)

komma att utsättas för från Spanien, så hemställer jag, om icke den förlust, som härigenom möjligen skulle uppkomma för de inhemska producenterna, fullt upp och vida derutöfver kommer att motvägas af en faktor, som en hvar, hvilken önskar framgång åt traktaten, tillmåter stor betydelse, den nemligen, att traktaten kommer att öppna för vår sprittillverkning den största spritmarknad i Europa. Gent emot påståendet, att detta icke är möjligt, ställer jag ett uttalande af den man, som i vårt land på detta område förvärfvat sig största erfarenheten; samma uppfattning har jag dessutom hört från en framstående representant för Tysklands alkoholtillverkning, med hvilken jag samtalat. Han förklarade, att Sverige kan under gynsamma tullförhållanden samt med en förständig jemkning i nuvarande kontroll- och tullkreditbestämningar för sådan sprit, som tillverkas för export, på detta område lätt konkurrera med utlandet. Denna tankes förverkligande står kanske närmare för dörren än man förmodar. Jag hoppas och tror, att den dag skall komma, då vår sprittillverkning till mycket stor del bedrifves för utländsk räkning. Derfor, äfven om, till följd af importen af spanskt vin och derutaf föranledd minskning i förbrukningen af svensk alkohol, bränvinsförsäljningen inom landet skulle sjunka med några tusental kronor, så kunna ju producenterna hos oss, om traktaten bifalles, genom export till Spanien indraga till sig och indraga i landet kanske lika många millioner kronor.

Jag har icke bortsett från den betänklighet mot traktatens antagande, som ligger deruti, att vi genom densamma för oss stänga möjligheten att genom en stegrad alkoholbeskattning öka våra statsinkomster. Detta har ock för mig varit en ganska stor betänklighet, och jag skulle af detta skäl icke heller vilja vara med om traktaten, om den skulle gälla för längre tid än 4 år. Men under de närmaste 4 åren tror jag att vi tryggt kunna stoppa vid den skatt som vi nu hafva på bränvinet, ty huru lämpligt för ökad beskattning det än är, när skatteförhöjning behöfves, så är jag dock af den åsigten, att man hvarken bör taga för stora eller för täta steg på den vägen.

Hvad angår sjöfarten, så skall icke någon enda person, som tänkt sig in i saken och som hört sig för om just denna näringsgrens ställning och behof, kunna sätta sig emot traktaten ur denna synpunkt; här har den för oss idel fördelar, men ingen nackdel.

Framtidsutsigter vill jag icke beröra; de måste alltid vara tvifvelaktiga; men man behöfver icke räkna dem högt för att finna dem lemna godt vederlag för de uppoffringar vi uppmanas att göra. Hvarken för vår trä- eller jernexport tror jag att traktaten kommer att spela någon stor roll, men så spela ej heller de ifrågasatta tullnedsättningarna någon större. Hela frågan synes mig ur svensk synpunkt så likgiltig, att jag icke skulle synnerligt fästa mig vid, om den antoges eller afsloges, derest icke en annan synpunkt funnes: förhållandet till Norge. Mine herrar, jag har fått de bestäm-

daste meddelanden om med hvilken spänning vårt beslut i denna fråga afvaktas i Norge, icke blott af affärsmännen, utan af alla dem, som hafva intressen i norska fiskeriet och rederiaffärerna, d. v. s. nära nog hela nationen, ty småfolket är härutinnan minst lika intresserad som de förmögna. Alla dessa vänta i dag att få reda på huruvida Sverige skall, sedan regeringen klart framlagt denna frågas unionella sida, genom sin representation stänga broderlandets hufvudsakliga marknad för dess två hufvudsakligaste exportartiklar, fisk och förarbetadt trä. För båda dessa artiklar väntar Norge sig mycket stora fördelar af traktaten. Må man gerna, som talaren på stockholmsbänken gjorde, här söka öfvertyga oss, att norrmännen hafva orätt i att betrakta traktaten såsom en fördel; *när* de så betrakta den, är detta ensamt för mig afgörande, och jag har den innerliga öfvertygelsen, att om Norges folk vill öfverse sitt konto med vårt land för de 70 år, som det varit i förening med Sverige, skall det vid granskning af debet- och creditsidorna finna bra litet på den unionella debetsidan, under det att för dem finnas oändligt stora och fördelaktiga ting att notera i det mellanvarande kontots creditsida. Jag vill då icke vara med om att nu föra en så betydande post på motsatta sidan, särskildt icke under en tidpunkt, då bitterheten är stor nog förut och stämningen gent emot oss är, jag vill icke säga fiendtlig, ty det vore origtigt, men misstänksam. Derför vill jag icke att svenska representationen skall fatta ett beslut, som icke broderlandet skulle bära broderlighetens pregel och möjligen skulle bringa Norge att önska slut på föreningen. Herr Talman! Icke så mycket af hänsyn till vårt eget lands fördelar som mera af hänsyn till vår ställning till Norge hemställer jag om bifall till Utskottets förslag.

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.
(Forts.)

Herr Nils Petersson: Lika med den nästföregående talaren får jag säga, att man icke borde göra frågan så stor, och jag kan tillägga, att man icke borde diskutera den mer än som behöfves, ty jag tror, att hvar och en stadgat sin åsigt i detta hänseende. För den, som kan läsa rent innantill och har en smula eftertanke, borde det vara lätt att komma till resultat, om han bör bifalla eller afslå denna sak. Detta är ock redan så tydligt framhållet af den förste talaren i ämnet, att jag endast vill hänvisa till hans anförande, som jag tror vara tillräckligt bevisande. Jag skall för egen del blott upptaga till bemötande något af hvad den siste talaren nämnde. Han sade, att förlusten, som genom traktaten skulle uppstå, skulle stanna i nationens egna fickor. Nej, min värde vän på skånebänken, det skulle den icke göra; den stannar icke ens i magen, men kommer att gå igenom den. Det är helt naturligt.

Det har äfven sagts, att traktaten skulle uppgöras för endast 4 år, men med de handelsprinciper, som på senaste tiden hos oss existerat, veta vi nog, att man icke så lätt kommer ifrån en sådan

Ang. med Spa-
nien afslutade
handels- och
sjöfarts-
traktater.
(Forts.)

traktat, då den en gång ingåtts, utan den kommer nog att vara 4 gånger 4 år innan vi slippa den. Talaren påpekade sjelf, att traktaten innebar betänkliga saker i fråga om tullagstiftningen, och detta är en sak, som jag tror är värd att mer än i förbigående omnämna. Jag kan icke annat än beklaga, att den ärade finansministern, då han inslog på en så utmärkt god bana, som han gjorde genom förslaget om postsparbanken, hvarigenom han sökte förbättra vår ekonomiska ställning, nu skall med ena handen söka taga åter hvad han gifvit med den andra. Detta sker nemligen genom spanska handelstraktaten. Jag hemställer, huruvida ändamålet med postsparbanken, att uppsamla små besparingar, kan vinnas i fall man uppställer månglarebord vid sidan af densamma och huruvida många af ungdomen skola sätta in sina besparingar, då de se apelsinernas och vindrufornas förledande färger spela för ögonen. Nej, jag tror det går baklänges med den saken. Tvärt om skall njutningslystnaden befordras, och jag frågar, om vi icke gått långt nog på den vägen förut. Sanningen är klar för hvar och en, som vill se den. Men det tillkommer en annan sak. Vi hafva nyligen behandlat andra viktiga frågor inom riksdagen, nemligen skattefrågorna, som länge stått på dagordningen, och hvilket skrik om skänker har det icke varit, när man der vid lag velat utjemna sekelgamla orättvisor. Då har man skrikit erbarmligt om skänker; men är icke äfven här fråga om en skänk af statsmedel åt dem, som önska förskaffa sig njutningsmedel? Skulle man åter vilja lemna dessa 300,000 kronor för att befordra utjemnandet af skatteorättvisor, då skulle det blifva ett annat ljud i skällan.

Af den föregående talaren, som talat för bifall till denna fråga, är erkändt, att det är ganska passande beskattningsartiklar, som här förekomma. Men hvarför då icke använda dem, när staten behöfver inkomster, utan i stället föreslå maltskatt, stämpelskatt och allt annat möjligt otyg, som svenska nationen är arg på. Jag frågar huru betungande det kan vara att bibehålla den redan nu låga afgiften på vin och sydfrukter, när man ofta kan betala en kypare i drickspenningar 10 gånger så mycket som skatten på dessa artiklar? Jag kan således icke lemna denna fråga utan att dervid nedlägga en allvarlig protest, ehuru jag vet att man predikar för döfva öron. Hvad Grefve Sparre angår, så förvånar det mig icke så obetydligt att han kommit till det resultat, hvartill han kom; men icke flyttar han Amerika öfver till Sverige, om han fortgår på den bana han här inslagit och förordar att exportera våra ärliga varor till Spanien mot utbyte af sådana, som man gerna kan säga kunna undvaras — för att sedan exportera våra arbetare till Amerika. Jag går gerna in på hvad som här framhållits, att man bör diskutera denna fråga så litet som möjligt, och jag vill derfor endast be att få till protokollet antecknad, att jag kommer att rösta för bifall till reservanternas förslag.

Herr Emil Key: Jag vill börja med att citera hvad den siste talaren anförde, eller »att sanningen är klar för hvilken som vill se den». Ja, nog kan detta vara sant, men uttrycket säger både för mycket och för litet, ty man *ser* ju sanningen *olika*, beroende på i hvilken riktning och i hvilken belysning man ser den sak, hvarom det är fråga. För mig ter sig därför också sanningen i fråga om det ärende, som nu behandlas, alldeles olika mot hvad det ter sig för den siste talaren. Han ser detta ärende så, att han deraf föranledes att yrka *afslag*, jag ser det deremot så, att jag föranledes att yrka *bifall* till Utskottets hemställan.

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.
(Forts.)

Jag vill icke länge upptaga herrarnes tid. Den ärade talaren på malmöbänken angaf ett godt skäl att icke tala för mycket, nemligen Riksdagens sena timme och den nu inträdda varmare årstiden; jag skall därför, då äfven jag anser nämnda skäl giltigt, icke belasta detta mitt yttrande med många detaljer eller med många siffror. Jag vill deremot yttra ett par ord i allmänhet, men som dock, hoppas jag, skola gå direkt till hjertat af saken.

Om man, såsom i Bevillnings-Utskottet skett, betraktar denna fråga uteslutande ur svensk synpunkt — och det har varit en öfverenskommelse inom Utskottet, har man sagt mig, att så göra — medgifver jag gerna att reservanten och de, som med honom instämt, kunna hafva någon, om än ringa, anledning till sin reservation, hvilken de annars skulle sakna. Men just därför att jag icke kan eller vill godkänna att se saken uteslutande och ensidigt ur svensk synpunkt, så kommer jag till ett helt annat resultat, ehuru jag i förbigående vill anföra åtskilligt, som talar för traktaten äfven i det afseendet.

Reservanten, Herr Boström, säger till slut: »På dessa skäl och då traktaten beräknas medföra en uppoffring af 320,000 kronor, under det fördelen ej kan uppskattas högre än cirka 70,000 kronor, måste jag yrka afslag å densamma.» Här talas således om en förlust på 320,000 kronor. Men reservanten sjelf och de som med honom instämt, hvilka säkerligen icke beräknat förlusten för lågt, komma således i sjelfva verket till en förlust af blott 250,000 kronor, ty ifrån den beräknade förlusten måste naturligtvis subtraheras den beräknade vinsten, och då återstå 250,000 kronor; det är hela affären. Vidare hafva reservanterna icke medtagit i beräkning den direkta ökade vinst, som vi skulle göra på en hel del varor, hvilka först efter och genom traktaten vinna en marknad i Spanien och kunna dit exporteras, såsom utsädesspanmål och frö, jern och redskap af åtskilliga slag, ej heller den ökade fraktförtjenst, som med samma skulle komma till stånd, och hvilken icke torde blifva så obetydlig. Herrarne kunna finna en ledning angående detta sista deri, att under förra året icke mindre än 20 svenska ångare ensamt i Barcelona funno en lönande sysselsättning i Spaniens vinexport på Frankrike, och det är icke någon obetydlighet i fråga om vinst på fraktfart, att från en enda stad sysselsättas 20 svenska ångare

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.
(Forts.)

med frakter. Men jag vill lemna äfven detta å sido och gå till en annan del af saken, der vinsten är mycket större och påtagligare, nemligen i fråga om Sveriges trävaruexport. Angående denna finna vi, att exporten på Spanien stigit från en och en half million åren 1879 och 1880 till mer än tre millioner, som dess värde utgjorde 1881; det vill säga, att den på tvenne år fördubblats. Man har visserligen sagt, att denna trävaruexport intresserar egentligen endast Norrland, men det torde ej vara obekant, att ifrån Göteborg och att från hvarje stad och köping i Kalmar län, såsom jag särskildt har mig bekant, exporten är rätt obetydlig med trävaror just till Spanien. Men äfven om man säger, att en export på tre millioner icke är af någon vidare betydelse samt att den är mer eller mindre lokal, så finnes ett annat intresse och långt mera allmänt, som man icke *kan* undgå att allvarligt beakta, och det är, att om man lyckas få Spanien till marknadsplats för svenska trävaror, har man derigenom vunnit en konkurrent till andra afnämare af våra trävaror, och ju mer denne kommer i affär med oss, desto mera kan man schacka trävaruhandlandena i England och Frankrike samt hålla prisen uppe på sina trävaror och hemta ökad kraft att väpna sig mot den kapitalstarka öfvermakten samt mot Englands och Frankrikes allt för stora benägenhet att begagna denna till sättande af hvad pris de behaga på våra trävaror. Kan man bereda sig nya marknader för våra trävaror icke blott på Spanien utan äfven på Italien, så mycket bättre för att derigenom kunna hålla trävaruhandlandena i England och Frankrike i styr samt få ett högre och mera konstant pris på våra trävaror.

Men det är icke heller detta jag vill hufvudsakligen betona, ty frågan ställer sig för mig framför allt och öfver allt annat såsom *unionel*. Slumpen gjorde, att jag i går hade tillfälle inhemta tvenne yttranden i denna fråga, det ena från den norska högern och det andra från venstern. I båda dessa yttranden voro tankarne om den spanska handelstraktaten alldeles lika, och jag är öfvertygad om, att just i detta ögonblick afvakta icke få män i Kristiania, och oberoende af hvilka politiska åsigtter de än må hysa, med spänd väntan telegram från Stockholm, medförande underrättelse huru denna fråga blifvit afgjord hos oss. Spanska traktaten spelar i Norge en så stor roll, att jag ensamt från den synpunkten är benägen att göra en uppoffring i unionens intresse. Då emellertid vår egen uppoffring *nu* är ringa och tvifvelaktig, om den ens är någon, då vinsten för oss svenskar *framdeles* är påtaglig, låtom oss då fatta ett raskt beslut. Må vi låta *små betänkligheter*, som tala emot, få vika för de *stora unionella*, som tala för!

Det är på denna väg man bör slå in; låtom oss ännu en gång öfva stormaktspolitik, den enda stormaktspolitik som är klok och värdig samt för oss möjlig. Må vi icke småaktigt och ängsligt räkna efter, om det mindre landet Norge nu får större fördelar och det större landet Sverige får mindre fördelar. Det helas bästa,

sedt i stort, blir på längd den största fördelen för båda. På dessa skäl yrkar jag bifall till Utskottets förslag.

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.

I detta yttrande förenade sig Herrar *Arnoldson, C. A. Larsson* och *J. Andersson* i Häckenäs.

(Forts.)

Herr Meyer: Jag delar fullkomligt den åsigt, som här från flere håll uttalats, att den spanska handelstraktaten är, sådana våra handelsförhållanden nu äro beskaffade, af större betydelse för Norge än för Sverige, men jag tror att det är ett misstag, om man deraf drager den slutsatsen, att den spanska handelstraktaten kommit till för oss endast för att underlätta genomförandet af densamma för Norge, och detta desto mer, om man tager i betraktande den utveckling, Spanien under de sista åren undergått i kommersielt hänseende. Jag tror att, tack vare denna utveckling, en marknad för svenska produkter öppnats i nämnda land, hvilken kan bereda oss mycket stora fördelar, och att de förhoppningar man hyser, att afsetningen till Spanien skulle kunna ökas betydligt, icke äro ogrundade. Jag vill emellertid icke nu uppehålla mig vid de skäl, som jag anser tala för den saken, och hvilka till större delen redan blifvit anförda af föregående talare, utan jag skall endast yttra mig med afseende på de påståenden här blifvit gjorda, att man skulle kränka de mindre bemedlades rätt genom att, såsom nu ifrågasättes, nedsätta tullsatserna på sådana varor, som endast konsumeras af de mera bemedlade. Det är en riktig anmärkning, att dessa varor lämpa sig väl för höga tullar, och så mycket mera måste det då synas origtigt och orättvist att nu än ytterligare minska tullen på dem, hvarigenom staten beröfvas en inkomst, hvilken indirekt skulle komma de mindre bemedlade till godo — i verkligheten är emellertid uti förevarande fall ett alldeles motsatt förhållande rådande. Förhållandet är nemligen det, att äfven de mindre bemedlade äro direkt intresserade af att spanska handelstraktaten genomföres, och är detta en följd af det sätt, hvarpå vår förbindelse med Spanien underhålles. Detta går vanligen så till, att den svenske redaren bortfraktar sitt fartyg åt svensk eller finsk befraktare, och denne använder sålunda fartyget till att utföra varor till Spanien. Nu beder jag att i minnet få återkalla, hurusom vid behandlingen inom Riksdagen af handelstraktaten med Frankrike förilidet år af hans Excellens Utrikesministern lemnades oss den upplysningen, att spanska regeringen redan då hotade att pålägga svenska fartyg nya ökade umgälder, om vi höjde tullen på spanskt vin mer än spaniorerna ansågo förenligt med sitt intresse, och jag tager för gifvet, att om denna traktat icke kommer till stånd, skall Spanien göra allvar af sitt hot. Naturligtvis vill icke den svenske redaren underkasta sig detta, utan kommer han att se sig om efter medel att öfverflytta dessa kostnader på andra, och skulle det enklaste vara att höja frakten på våra exportvaror till Spanien, för att sålunda skaffa

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.
(Forts.)

sig ett vederlag för de ökade afgifterna. Detta medel kan man emellertid icke använda därför att, äfven om frakterna på Spanien icke äro särdeles lysande, äro de dock tillräckligt vinstgifvande för att framkalla konkurrens från utländska redares sida, och vill den svenske redaren icke duka under i denna konkurrens, måste han alltså, oafsedt de högre omkostnaderna i Spanien, hålla samma frakt som andra kanske mera gynnade nationers. En annan utväg måste alltså sökas, och en sådan finnes ock. Sedan nemligen det svenska fartyget lossat sin last i Spanien, befraktar redaren i regeln sjelf fartyget och intager last af salt tillbaka, och på detta sätt har hela salthandeln kommit i de svenska och norska redarnes händer, så att de i fråga om den stå nästan helt och hållet utan konkurrens med utlandet. Såsom bevis för detta påstående beder jag få anföra, att af 214 fartyg, som under föregående år hitkommit med last af salt, voro 176 norska och svenska. Angående ungefär 30 har jag icke kunnat erhålla bestämd underrättelse af hvilken nationalitet de varit, och det är endast 6 som jag med visshet vet varit utländska; större delen af de öfriga torde hafva varit norska. De svenske och norske redarne, som i detta fall hafva lika intresse, hafva därför i sina händer att höja saltpriset, om de finna för godt, och derigenom skulle en förhöjning inträffa i priset på denna nödvändighetsartikel, af hvilken, enligt hvad jag tror, konsumeras mycket mer af de mindre bemedlade än af de mera bemedlade. För den mindre bemedlade spelar sillen, det salta fläsket och potatisen, till hvars kokning, om jag icke är illa underrättad, jemväl salt erfordras, en stor roll, och det skulle därför blifva den mindre bemedlade som blefve egentligen lidande, om denna traktat icke antoges, ty en fördyring af salt måste blifva en följd derutaf, då den svenske redaren icke på annat sätt kan skaffa sig ersättning för de högre pålagorna i Spanien. Jag tror således att de icke böra hesitera att göra den uppföring af tull, som af oss begäres, och på grund af jemväl dessa skäl ber jag att få yrka bifall till Utskottets förslag.

Herr *Hasselqvist* instämde i Herr Meyers anförande.

Herr *Beijer*: Flere talare hafva, sedan jag begärde ordet, så utförligt behandlat ämnet och anført så många talande skäl för traktatens antagande, att jag kan inskränka mig till att endast yrka bifall till traktaten.

Jag gör det hufvudsakligen af det skäl, att den enligt min öfvertygelse, grundad på någon personlig erfarenhet, skall komma att befrämja vår sjöfart, en näringsgren som för vårt land är lika naturlig som passande för befolkningens skaplymne.

Herr *Hedlund*: Den nu föreliggande frågan har i Bevillnings-Utskottet varit föremål för en ganska liflig behandling, men jag tror mig med fägnad hafva märkt, att åtskilliga betänkligheter, som

man inom Utskottet hyste mot den spanska traktaten och som gifvit sig luft i åtskilliga vid Utskottets betänkande fogade reservationer, i någon mån nu gifvit vika.

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfartstraktater.

(Forts.)

Äfven med risk att nödgas taga Herr Talmannens tålmod ytterligare något i anspråk och oakadt de rop, som höjas på proposition, nödgas jag anhålla att få yttra några ord.

Förhållandet är nemligen, att enligt min åsigt, som jag redan i Utskottet uttalat, stå vi inför en fråga af den allra största vikt för Sveriges ekonomiska lif. Jag vet väl att min värderade vän Herr Nils Petersson i Runtorp icke har samma uppfattning som jag, och jag tror icke heller att mina skäl skola på honom inverka; jag vill icke heller bestrida att han ju möjligen kan hafva reda på den saken bättre än jag, men jag har dock med mycken noggrannhet försökt att sätta mig in i denna sak och jag har kommit till det resultatet. Skälen äro ganska tydligt och klart uttalade i Utskottets betänkande, men det är dock ett och annat, som jag skulle vilja ytterligare betona, och det är först och främst betydelsen och vigten af den kommunikation vi stå i begrepp att öppna med detta land.

Jag har varit i tillfälle att inom Utskottet höra den förnämste fabrikanten af landtbruksredskap i vårt land, Herr Schwartz på Öfverum, redogöra för de besök han gjort i åtskilliga spanska hamnar och hos spanska importörer. Af hans redogörelse framgår, att vår framtida utförelse till Spanien beror väsentligen på inrättande af en direkt sjöfartslinie med detta land, och denna åter är helt och hållet beroende af den föreliggande traktatens antagande, emedan endast derigenom trygghet vinnes i fråga om sjöfartsumgälderna. Vi hafva ock sett att från Göteborg har underrättelse kommit, att man der är beredd på att sätta flere ångare i fart under förutsättning att traktaten antages. Då en talare ordar om att vi icke hafva någon nytta af en direkt sjöfartsförbindelse med Spanien, emedan vi hafva så litet att utföra dit, så har denne talare förbisett, att vi hittills haft så dåliga kommunikationer. Herr Schwartz anförde t. ex., att det hände, om man sände en plog till Spanien, att man ena gången fick betala 10 och den andra gången 18 kronor i frakt. Det är tydligt, att med så vanskliga och obestämda fraktförhållanden kunna inga betydande affärer göras. Af synnerlig vikt synes mig ock just den nu föreliggande tidpunkten vara, emedan en gång knutna förbindelser ej gerna kunna slitas — och deri ligger just betydelsen af de gamla handelsfirmorna. Vi hafva nu tillfälle att med Spanien, innan detta land hunnit sätta sig i förbindelse med Tyskland, som är vår farligaste konkurrent, sluta förbindelser som kunna blifva mycket varaktiga och betydelsefulla, detta särskildt då vi i Spanien just nu hafva en exposition af allehanda svenska varor, af hvilka en del redan lär blifvit såld.

Jag kan icke gå in på den åsigt, som uttalades af en föregående ärad talare, att intressen icke hafva något berättigande på

Ang. med Spa-
nien afslutade
handels- och
sjöfarts-
traktater.
(Forts.)

det ekonomiska området. Ty hvad skall väl då i en sådan fråga hafva berättigande, om icke de intressen, som röra vår sjöfart, vår handel, vår jern- och trävaruindustri? Jag har för min del aldrig hört till dem, som gjort mig skyldig till underskattande af vårt lands modernäring, jordbrukets intresse. Jag betraktar denna näring såsom utan all fråga den viktigaste för vårt land, men jag kan därför icke vara blind för de intressen, hvarom här är fråga och hvilka i allt fall i större eller mindre grad återverka på jordbruket. Då man dertill lägger betydelsen af vår ställning till Norge, tror jag att, om man å ena sidan lägger dessa skäl i vågskålen och å den andra den förmenta förlusten i våra tullinkomster af 300,000 kronor, hvilken förlust, såsom en talare mycket riktigt anmärkte, reducerar sig till dessa 300,000 kronors kvarstannande i de skattdragandes egna fickor, någon tvekan icke längre bör hos Kammaren förefinnas rörande fördelarna af denna traktats antagande. På tal om denna förebådade förlust ber jag att få erinra om de förutsägelser, som skedde vid franska traktatens antagande förlidet år. Då förutspåddes äfven stora förluster, som deraf skulle inträffa. Men om vi betrakta de senaste tullrapporterna, skola vi finna, att inkomsterna efter franska traktatens antagande icke blott icke nedgått utan tvärt om vuxit långt utöfver hvad som beräknats. Äfven andra dylika exempel skulle kunna anföras från striderna om franska traktaten och hvad derunder förutsades om de vådor och olyckor, som dermed skulle följa, men hvilka icke inträffat.

Jag skall endast tillägga några ord om de argument, som framstälts emot den förevarande traktaten, derifrån att, om den deri betingade tullnedsättning å franska viner egde rum, tullen för sprit införd i form af spanska viner skulle blifva lägre än afgiften å inhemskt bränvin. Man säger: hvarför skall den, som förtär sprit i form af spanskt vin, erhålla sådan sprit billigare än den, som förtär svenskt bränvin? Mitt svar är: jo, därför att den senare drycken är mera rusgifvande än den förra. Hela vår bränvinsbeskattning hvilar ju just på det förhållande, att bränvinet är en stark rusdryck, och icke skulle denna vara någonsin blifvit så högt beskattad, om icke just af den anledningen. Men ville man nedsätta alkoholhalten hos bränvin till 20 procent, förlorade detta skäl mycket af sin kraft. Dock tror jag att de flesta förbrukare af den svenska drycken skulle betacka sig för ett dylikt bränvin.

Slutligen ber jag att med några ord få beröra våra unionella förhållanden. Vi hafva här att fatta ett beslut, som är af vigt icke blott för vårt eget land, utan ock ännu mera för vårt grannland. Hvad skulle vi väl säga om Norge, i en fråga der det gälde en stor fördel för oss, satte sig deremot, icke af den anledning att den vore för Norge ofördelaktig, utan därför att man i Norge icke kunde inse fördelarna för sig deraf. Ty äfven traktatens motståndare kunna icke uppvisa någon fara för oss af densammans antagande. Med fäst afseende sålunda på våra unionella förbindelser

och den reciprocitet emellan de förenade rikena, som i en fråga af så stor vikt bör dem emellan förefinnas, ber jag att här i Kam-maren, likasom förut i Utskottet, få varmt förordade bifall till Bevill-nings-Utskottets förevarande hemställan, och hoppas på det lifligaste att Kammaren måtte deri instämma, i känslan af den verkligt stora betydelsen utaf hvars och ens röst i denna stund.

Ang. med Spa-nien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.

(Forts.)

Häruti instämde Herrar *Rydin, Wennérus, Asker, af Trolle, J. Johansson* från Stockholm, *Chr. Assarsson, Markstedt, Arhusiander, Sundström* och *O. B. Olsson*.

Herr E. G. Boström: Jag är i denna tulltraktatsfråga ense med Herr Herslow derom, att här icke gäller en strid mellan pro-tektionism och frihandel, och jag tror att frågan kan afgöras, utan att man inblandar detta gamla tvistefrö. Det oaktadt kommer jag icke precis till samma resultat som han. Han framhöll, och detta med rätta, att traktaten ej berörde någon af våra industrier och att frågan endast gälde, om vi skulle för några artiklar, äfven om de kunde anses som lyxartiklar, minska de afgifter, som nu för dem erlades. Han omnämnde de artiklar, som beröras af trak-taten, och han fann dem icke vara af synnerlig betydenhet. Man får dock ej glömma, att man ej får se denna sak endast i och för sig, men måste erinra sig, att vi förlidet år genom trak-taten med Frankrike för de förmåner, vi genom densamma för-menades erhålla, gjorde så betydliga afsteg från den såsom riktig erkända principen, att lyx- och öfverflödsvaror, såsom egentligen konsumerade af de förmögnare, böra draga en hög afgift, att ej ytterligare afsteg borde kunna göras. Deremot kan jag nog med-gifva, att, sedda endast i och för sig, de tullnedsättningar, som genom traktaten bestämmas, ej äro att synnerligen fästa sig vid, om jag dock ej kan gå in på, att apelsiner, äfven om de öfverallt i gat-hörnen af gummor hållas till salu, därför upphöra att för oss ut-göra en lyxartikel. Den viktigaste och största rollen spelar utan tvifvel vinet. Det är också derpå hela saken hänger. Jag behöf-ver icke återkalla i herrarnes minne, hurusom 1880 års Riksdag med stor majoritet förklarade, att denna artikel framför andra vore egnad för hög beskattning. Vid underhandlingarna om den franska trak-taten framhölls detta också med mycken styrka af regeringen, och när dock eftergift måste göras, inskränkte man den genom nedsätt-ning af alkoholhalten från 21 till 15 grader och sökte ytterligare minska den genom att bestämma en buteljtull af 1 öre, motsvarande 1½ öre pr liter vid import på buteljer. Det framhölls äfven un-der debatterna vid riksdagen ifrigt både af regeringen och andra traktatens anhängare, att man hade fria händer vid beskattningen af det starkare vinet och kunde derigenom minska den orättvisa, som erkändes ligga i tullnedsättningen af det svagare. Ja, regerin-gen föreslog till och med tillämpning af traktatens ordalydelse, att

Ang. med Spa-
nien afslutade
handels- och
sjöfarts-
traktater.
(Forts.)

äfvén det svagare vinet, då det ej infördes direkt från produktionslandet, skulle draga den högre tullen, ehuru detta förslag icke vann Riksdagens bifall. Herr Statsrådet och Chefen för Kongl. Finansdepartementet har flere gånger i sina anföranden till statsrådsprotokollet uttalat den mening, att ifrågavarande tullbeskattning måste stå i samband med beskattningen å de inhemska alkoholdryckerna. I en bilaga till statsrådsprotokollet heter det bland annat:

»Ur den synpunkten må visserligen hvarje, äfvén den minsta nedsättning i vintullen betraktas såsom ett steg i motsatt riktning mot de grundsatser, som man tillämpar och framgent möjligen i än större omfattning vill tillämpa i fråga om de inhemska spritdryckerna.»

Men huru ställer sig nu saken? En talare på stockholmsbänken yttrade sig om huru denna tull förhåller sig till tillverkningsavgiften för brännvin. Han jemförde då tullen på vin med endast denna afgift. Man får dock ej se saken endast så. Ty till bränvinstillverkningsavgiften 40 öre pr liter bör man lägga jemväl utminuterings- och utskänkningsavgiften. Läger man till tillverkningsavgiften utminuteringsavgiften, blifver hela avgiften 49½ öre pr liter; lägger man åter till utskänkningsavgiften, stiger denna till 55 öre pr liter. Jemför jag åter, som kanske är det rättaste, vintullen med tullen å brännvin, så finner jag, att brännvin om 50 graders styrka förtullas efter 60 öre pr liter, således 1½ öre per alkoholgrad. Vin af 20 graders styrka bör då draga 24 öres tull, men nu föreslår man den till 15 öre, hvilket innebär en nedsättning från nu gällande af 50 å 80 procent. Svårligen kan man nu påstå, att tillbörligt afseende blifvit fäst på detta samband. Faran ligger icke i de minskade inkomsterna utan i den orättvisa vi derigenom tillfoga alla, som konsumera svensk sprit. Säger hvad man vill, kan det icke upptagas annat än med missnöje, då man ser huru de mera bemedlade för de slag af spritdrycker, de hufvudsakligen konsumera, till staten erlægga väsentligen lägre afgifter än de mindre bemedlade för det som de konsumera. Behöfves det sedan ökade inkomster, ökas orättvisan, då dessa väl komma att tagas på kassaartiklarne, på kaffe, socker och tobak. Jag undrar just, huru långt man skall fortgå på den väg, hvarpå man nu inslagit.

Från trovärdigt håll har jag hört sägas, att traktatsbestämmelserna menligt kunna inverka på den inhemska sprittillverkningen. Man har sagt att det icke skulle möta några svårigheter att distillera ut alkoholen, och på det viset skulle man åstadkomma en affär, som förstörande skulle inverka på denna näring. Detta kan väl icke vara med klok omtanke öfverensstämmande.

Herr Herslow yttrade, att traktaten visserligen icke tilltalade honom i och för sig, men menade att man gerna kunde tillstyrka densamma, då den skulle gälla endast i 4 år, och under dessa 4 år behöfva vi icke höja den inhemska brännvinsskatten. Jag ber då först

få erinra om, att orättvisan icke derigenom minskas, och dessutom vill jag hemställa till herrarne, om man verkligen kan tänka sig, att, om till äfventyrs några affärsförbindelser med anledning af denna traktat komma till stånd, man sedan skall kunna gå tillbaka.

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.

(Forts.)

Jag skall nu öfvergå att betrakta de förmåner traktaten skall bereda oss. Deribland förekommer då tullnedsättningen å trä från 2,75 till 2,08 pesetas pr kubikmeter. Det kan ju ej bestridas, att denna nedsättning är en fördel, men den kan efter 1882 års import ej beräknas till högre värde än 57,000 kronor. Jag vågar dock påstå att denna tullnedsättning icke betyder någonting, utan att det är helt andra faktorer som inverka på afsättningen. Jag har hört från en af Stockholms största träexportörer, att de i år gällande lägre träprisen representera ett lägre värde af 18 millioner emot det, som erhöles förlidet år. Hvad betyder då, tro herrarne, vid dessa stora prisfluktuationer en dylik liten tullnedsättning. Prisen på en nödvändighetsvara som trä betingas ej af tullen, utan af behofvet deraf och tillgången derpå.

Det är en annan omständighet, hvarpå träexportörerna böra fästa sin uppmärksamhet, den nemligen att de, i stället för att bjuda under hvarandra och sålunda bringa ned prisen, böra inskränka sin produktion så, att den motsvarar konsumtionen, och derigenom skulle de på en mindre afverkning få en större vinst än de nu hafva för en större. I Sverige skötes trävaruhandeln miserabelt och det är icke rätt att mera än man gjort taga denna handtering under armarna. Om herrarne minnas, så talade man i fjor, då den franska handelstraktaten behandlades, om att vår jern- och träexport skulle uppnå en æra af aldrig anad lycksalighet, af jern afsättning och höga pris — hafva herrarne sett något spår dertill? Hafva icke tvärt om afsättningen och prisen varit sämre i år än någonsin? Detta bevisar således att exporten betingas icke allenast af tullafgifterna, utan äfven af andra faktorer.

På samma sätt är det med jernet. Vår export deraf till Spanien är ganska obetydlig, så att den knappt förtjenar omnämnas, hvilket också alla erkänna. Af hela Spaniens import af jern, hvilken år 1881 uppgick till ett värde af 13 millioner kronor, kommer från Sverige för endast 100,000. Det är därför att det svenska jernet, till följd af sitt höga pris, icke kan användas till annat än finare ändamål, och att det hittills har funnit afsättning beror derpå, att behofvet af dessa finare artiklar blifvit allt större. Deremot har man på senare tider af dåliga malmer med stenkol kunnat tillverka jern af så god kvalitet, att det kan användas för ändamål, hvar till man förut begagnat det svenska jernet. Då vi veta att Spanien icke har någon förädlingsindustri, är det påtagligt att vår export till detta land skall blifva obetydlig. Oaktadt vi hafva, sedan traktaten år 1871 ingicks, blifvit behandlade såsom den mest gynnade nation, har någon export af betydenhet dock icke kommit till stånd.

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.
(Forts.)

Det har vidare sagts att den svenska sjöfarten skulle hafva en så synnerlig fördel af denna traktat med Spanien. Jag tillåter mig då påpeka ett par siffror, som förekomma i Kongl Maj:ts proposition och hvilka förefallit mig såsom varande icke fullt rigtiga. Kongl. Maj:t uppgifver, att fraktfarten på Spanien med svenska fartyg inbringade 1880 1,595,000 kronor, då deremot Kommerskollegium uppgifver denna siffra till 1,115,000 kronor. Kongl. Maj:t uppgifver vidare inkomsten för 1881 till 1,557,000, Kommerskollegium deremot upptager den till 1,194,000 kronor. Man kan här af möjligen hafva anledning antaga, att den siffra Kongl. Maj:t uppgifvit för år 1882 äfven kan vara för hög. Hvilken af dessa uppgifter är den rätta, kan jag naturligen ej uppgifva; möjligen kan olikheten härledas deraf, att de högre siffrorna äro pesetas, hvilka ej blifvit reducerade till kronor.

På samma gång vill jag påpeka en annan uppgift, som förekommer i Utskottets betänkande och som af Herr Key omnämndes, nemligen att 20 svenska ångare skulle från Barcelona funnit fördelaktiga befraktningar mellan Spanien och Frankrike. Jag tror att detta icke är fullt korrekt, ty dessa ångare hafva icke gått deremellan under hela året, utan endast vintertiden, då de icke kunnat göra sina reguliera resor på Sverige, utan för denna del af året varit uthyrda till en sådan trafik. De göra icke mer än 1 à 2, i undantagsfall 3 resor om året, så att denna fraktfart bör reduceras betydligt. Hela vår inkomst af fraktfarten på Spanien stiger ock endast till 3 à 4 proc. af den hela.

Men man har framhållit att denna traktat icke får ses endast ur svensk synpunkt, utan behandlas med tanke på de unionella förhållandena. Såsom svensk representant kan jag dock icke finna annat än att saken bör ses ur svensk synpunkt. Man har talat om de stora förmåner Norge genom traktaten erhåller och velat derigenom inverka på vårt beslut.

Hans Excellens Herr Utrikesministern har också i ett anförande till statsrådsprotokollet medgifvit, att för Sverige fördelarne ej vore så betydande, men att deremot traktaten för Norge vore en lifsfråga, samt att Norge ej skulle kunna erhålla en separattraktat utan högst betydliga offer. Bevillnings-Utskottet har påvisat, att under det förflutna för Sverige kunde beräknas till 320,000 kronor, skulle den för Norge uppgå till 285,600 kronor, och att således med afseende å de begge ländernas budget uppoffringen från Norges sida vore större. Men låtom oss se till huru härmed förhåller sig. I ett telegram, som mycket tidsenligt kommit in i dagens nummer af Stockholms Dagblad, finnas också uppgifter om Norges fiskexport på Spanien under år 1882. Der omförmäles, att den, som år 1881 utgjorde 23,035,000 kilogram, under år 1882 stigit till 26,262,900 kilogram. För närvarande är tullen med tilläggsavgifter 23,50 pesetas, under det att den enligt traktaten utgör 18,70, allt pr 100 kilogram. Skilnaden utgör alltså 4,80 pesetas pr 100 kilogr. På denna export blifver vinsten för Norge 907,545 kronor. Detta är således den påtagliga

vinsten som Norge har på den affären, under det att förlusten endast beräknas till 285,600 kronor. När så är förhållandet, torde det vara mindre berättigadt att tala om de stora uppofferingar Norge måste vidkännas.

Man har äfven yttrat att det skulle göra ett så ogynnsamt intryck i Norge, om Sverige skulle förkasta traktaten. Jag kan icke förstå det, och jag vill dessutom fästa uppmärksamheten derpå, att Norge städe vid förhandlingar af internationel betydelse visat sig i det yttersta hålla på hvad Norge ansett för sig fördelaktigt. Den af svenska Riksdagen i fjor antagna Lapplagen var icke alldeles så som Norge hade önskat den och därför företog Norge densamma icke ens till behandling. Detta skedde först sedan man här i år gjort några ändringar i enlighet med Norges önsknningar. När således norrmännen icke finna ett lagförslag lämpligt, så företaga de icke ens detta till behandling, hvarigenom hela saken förfaller. När det i år var fråga om att biträda en konvention angående nordsjöfisket, afslogo norrmännen helt enkelt detta förslag, utan att det var något tal om oss. Jag vill dock icke klandra dem härför. Tvärt om anser jag att de dervid voro i sin goda rätt. Jag önskar blott, att vi äfven måtte handla lika sjelfständigt. I min tanke innebär unionen icke något annat än att två fullkomligt sjelfständiga folk äro förenade under en gemensam regent. När således Norge vid alla förhandlingar med rätta endast ser på hvad som för Norge är fördelaktigt, måtte någon då kan göra någon anmärkning mot att äfven Sverige, isynnerhet i en så ekonomisk fråga som denna, ser saken uteslutande ur svensk synpunkt. För min del anser jag att denna traktat innebär eu stor orättvisa mot en hel del svenska medborgare, och då jag icke på deras bekostnad vill bereda en fördel åt ett kauske mindre antal norrmän, hemställer jag om afslag å Bevillnings-Utskottets förslag.

Herrar *F. G. Janson* i Karlshed, Friherre *Koskull* och *J. W. Lindh* förenade sig med Herr *E. G. Boström*.

Chefen för Kongl. Finansdepartementet Herr Statsrådet *Thempander*: Det var visserligen en tillfredsställelse att höra den siste värde talaren inleda sitt anförande med de orden: att här föreläge icke någon fråga, som rörde protektionism eller frihandel. Jag kan annars icke undertrycka att uttala den förvåning, jag erfor öfver att bland denna traktats motståndare finna åtskilliga personer, hvilka jag från föregående offentliga förhandlingar i tullfrågor funnit vara varma anhängare af att genom tull-lagstiftning främja den inhemska industrien. Det öfverraskade mig att finna dessa personer nu uppträda såsom moståndare till en traktat, hvilken icke i någon mån kan lända till men för den svenska industrien, utan tvärt om åsyftar att åt densamma bereda ganska beaktansvärda fördelar. Efter den förtjenstfulla utredning just af den sidan af saken, som af Bevill-

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.
(Forts.)

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.

(Forts.)

nings-Utskottet blifvit lemnad, och efter de många anföranden, som här i dag blifvit hållna och som innefatta en ytterligare belysning af den delen af frågan, hvarken vill eller behöfver jag ingå i några detaljer med afseende på de fördelar, som ifrågavarande traktat åsyftar att bereda vår inhemska industri. Jag skall endast i största korthet fästa uppmärksamheten på, att man vid denna frågas bedömande måste beakta Spaniens säregna ställning i kommersielt afseende. Vi veta att de politiska förhållandena i Spanien ända intill senare tider varit ganska oroliga, och det är ju alldeles tydligt att denna omständighet icke kunnat innebära någon lockelse åtminstone för de länder, som äro så pass aflägsna från Spanien som vårt, att med detta land inlåta sig i handelstransaktioner af större omfattning. Nu åter, sedan en större stadga inträdt i dessa förhållanden och sedan man inom Spanien sjelft börjat mer och mer rigta sin uppmärksamhet och sina ansträngningar på landets fredliga utveckling, är det ju tydligt, såsom Bevillnings-Utskottet äfven riktigt anmärkt, att Spanien med sin stora folkmängd, sina rika ekonomiska resurser kan erbjuda en stor marknad åt de länder, som äro i tillfälle att der afsätta produkter, hvilka äro för landet behöfliga. Denna synpunkt får man icke förbise, och vigten för vårt land af kommersiella förbindelser med Spanien har ock under den allra senaste tiden ådragit sig allt större uppmärksamhet. Då jag förra sommaren först började att sysselsätta mig med det nu föreliggande ämnet, hade jag att företrädesvis hålla mig till de då tillgängliga statistiska data rörande våra handelsförbindelser med Spanien, och det var ganska naturligt att, med dessa siffror för ögonen, äfven om jag måste erkänna att traktaten hade en viss betydelse för vår handel med Spanien och en stor betydelse för sjöfarten på detta land, jag likväl icke kunde anse traktaten vara af den synnerligt stora vikt, som förhållandena sedan visat den vara. Här har på senare tiden inträffat det ena förhållandet efter det andra, som visar att man inom våra kommersiella kretsar fäst en allt mer och mer ökad betydelse vid Spanien såsom marknad för oss. Herrar reservanter säga detta endast vara *förhoppningar*, och anse att man icke på sådana bör grunda en åtgärd af ifrågavarande beskaffenhet. Men vi böra väl tillse, om icke dessa förhoppningar äro grundade på sådana förhållanden, som berättiga oss att antaga det förhoppningarna skola komma att realiseras. Reservanterna erinra, att om man går några år tillbaka, det visat sig att Sveriges export till Spanien varit större under de år, som närmast föregingo 1871 års traktat med Spanien, än under tiden kort derefter, men att exporten under senare åren åter stigit. Detta är mycket riktigt, och det bevisar att det icke är nog med traktater för att skapa handelsförbindelser mellan länder, utan att dertill andra faktorer måste medverka. Men i strid med den siste talarens uppfattning måste jag säga att utan traktater skulle det i många fall vara alldeles omöjligt att bringa till stånd handelsförbindelser med ett land, der man har att kämpa mot svåra

tullförhållanden. Jag nämnde nyss, att på sista tiden åtskilligt in-träffat, som rigtat uppmärksamheten på Spanien, och jag ber att i det afseendet få erinra om den nu pågående utställningen i Madrid. En talare på göteborgsbänken, som nyss hade ordet, framhöll huru en person, som inom Bevillnings-Utskottet blifvit personligen hörd och nyligen hemkommit från en resa till Spanien, lemnat särdeles tillfredsställande upplysningar rörande utsigterna på den spanska marknaden för vår jernindustri. Jag beklagar, att denna person icke haft större förmåga att inverka på reservanterna inom Utskottet, ty det är känt att denne med vår jernindustri mycket förtrogne man förstått att bedöma hvad som erfordras för afsättning af svenska jern tillverkningar på marknader, som äro än mera aflägsna från oss och hvilkas förhållanden till och med förete större olikheter med våra än Spaniens. Det är också känt huru den med jernhandte- ringen väl hemmastadde man, som är Sveriges kommissarie vid ex- positionen i Madrid, uttalat i sina rapporter efter det besök, som han förlidet år gjorde i Spanien för att förbereda utställningen, den förhoppningen, att Sverige skulle kunna uppträda i täflan med England beträffande åtskilliga artiklar, som äro behöfliga för den omfattande grufindustrin i Spanien. Jag ber ock få erinra att äf- ven i åtskilliga andra riktningar sympatierna i vårt land på sista tiden uttalat sig för en handelsförbindelse med Spanien; så hafva t. ex. dessa sympatier tagit sitt uttryck i planen att söka åstad- komma en direkt ångbåtsfart mellan Sverige och Spanien — något som måste häntyda på att man anser ett trafikbehof här förefinnas, som bör tillgodoses. För min del kan jag icke heller underlåta att tillmäta ett ganska betydande afseende åt de utlåtanden, som i sa- ken afgifvits dels af handels- och sjöfartsnämnder, dels ock af stads- fullmäktige i en och annan af våra förnämsta handelsstäder. Me- dan jag är inne på frågan om det gagn vi kunna påräkna af trak- taten för afsättning af våra artiklar i Spanien, torde det äfven vara skäl för mig att ytterligare betona, huru, med afseende å vissa ar- tiklar, en icke obetydlig tullnedsättning dock genom traktaten vun- nits. Detta gäller såsom i Bevillnings-Utskottets betänkande äfven framhållits, i synnerhet artikeln smältstycken. Genom den spanska traktaten har tullsatsen å denna artikel blifvit nedsatt från frcs 8,65 till 3,50 per 100 kilogram, under det att vi i den franska trak- taten icke kunnat utverka åt oss lägre siffra än 4,50 frcs per 100 kilogram. Men härjemte måste också tagas i betraktande, att för kvalifikationen på smältstycken skall vid tullbehandlingen blifva be- stämmande endast det yttre utseendet, men icke slagghalten, något som vi icke kunnat utverka åt oss vid den franska traktatens in- gående och hvarigenom ifrågavarande artikel, sådan den hos oss till- verkas, icke å den franska marknaden kommit i åtnjutande af de fördelar, som annars skulle kommit den till del. Vidare tillerkän- ner den spanska traktaten en afsevärd fördel åt vissa arter snickeri- arbeten, hvilka företrädesvis kunna påräkna en god marknad i Spa-

*Ang. med Spa-
nien afslutade
handels- och
sjöfarts-
traktater.
(Forts.)*

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.
(Forts.)

nien. Denna fördel består icke deri, att tullen blifvit nedsatt från en siffra till en annan, utan deruti att trävarorna dörrar, jalousier och spjelluckor blifvit flyttade från en rubrik till en annan. Denna öfverflyttning har haft till följd, att berörda snickeriarbeten, i stället för att hittills hafva dragit en tull af frcs 18,75 per 100 kilogram, hädanefter endast komma att beläggas med en tullsats af frcs 0,55 — en, som herrarne torde finna, högst betydlig nedsättning. Att emellertid dessa nedsättningar kunnat beredas, ehuru från början meningen endast var att Spanien skulle bjuda på två slags tariffer, en allmän och en särskild, hvilka skulle tillämpas för alla länder, som egde handelstraktat med Spanien — att, säger jag, emellertid dessa nedsättningar kunnat beredas och, jag får tillägga, de stora och långt gående anspråk, som från Spaniens sida till en början framställdes med afseende å tullnedsättningar hos oss, kunnat blifva så reducerade som fallet är, är helt och hållet att tillskrifva det utmärkta sätt, hvarpå dessa underhandlingar blifvit å de förenade rikenas vägnar förda. I händelse min högt aktade kollega, Hans Excellens Utrikesministern, möjligen anser sig jäfvig att framhålla det förtjenstfulla arbete, som här presenterats af en honom underordnad embetsman, så är det mig ett kärt nöje att inför representationen lemna detta offentliga erkännande af den framstående duglighet, hvarmed förevarande förhandlingar blifvit förda, hvilkas frukt nu föreligger i denna traktat, hvars innehåll ådragit sig en för underhandlaren smickrande uppmärksamhet, äfven utom de förenade rikenas gränser.

Jag har redan antydtt hurusom, när jag förra året först yttrade mig rörande denna fråga, jag dervid icke hade att taga hänsyn annat än till de siffror, som då förelågo, och att det därför var lätt förklarligt att jag måste intaga en mera reserverad hållning med afseende å betydelsen af denna traktat. Nu åter måste jag förklara, att den senare tidens företeelser hos mig alstrat den bestämde uppfattningen att en verklig skada skulle tillskyndas landet, om vi förkastade den nu med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktaten.

Hvad den andra sidan af saken vidkommer, eller de anmärkning- ar, som framstälts rörande de så kallade uppoffringarna från svensk sida, så har derom redan tillräckligt ordats; hvarför jag inskränker mig till att i hufvudsak åberopa hvad talarne från Göteborg och Malmö i detta afseende anfört.

En talare på stockholmsbänken yttrade sitt ogillande öfver handelstraktater i allmänhet. Ja, vore det fråga om att hålla en nationalekonomisk diskussion om handelstraktater, så vill jag icke bestrida att hans anförande möjligen kunde vara ganska beaktansvärdt, men jag vågar hålla före, att en dylik diskussion måste betraktas såsom mera främmande för en representantförsamling, som ju har rent praktiska frågor att afgöra. Ty har man beträffande flertalet af de länder, med hvilka man står i handelsförbindelse, en gång slagit in på traktatpolitikens väg, så är det fåfängt att söka

göra den uppfattning gällande att man kan hålla sig utom traktat-systemet. Den ärade talaren förklarade, att Sverige hade full rätt att ställa sig utom traktaternas område och i alla fall kunna påräkna att af andra länder behandlas såsom den mest gynnade nation. Ingen kan mer än jag önska att denna uppfattning vore riktig; men jag befarar att talaren icke skulle hafva att motse något synnerligt gynnsamt svar, om han försökte att få denna sin åsigt accepterad af andra makter.

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.

(Forts.)

Hvad för öfrigt angår talarens uppfattning att England, Schweiz och Belgien — enligt hans förmenande hufvudsakligen de länder, som kunde kallas industriidkande — icke skulle söka traktater, så förstår jag icke hvarifrån han fått den uppfattningen. Det är eljest allmänt känt, att England sökt traktater med både Frankrike och Spanien och andra länder och att det är samma förhållande med Schweiz och Belgien. Under det således dessa industriidkande länder icke underlåtit att genom traktater söka ordna sina handelsförhållanden med andra länder, huru skulle det då vara möjligt för Sverige att i detta afseende isolera sig och söka gå en annan väg, så vida man vore intresserad för att bereda oss en marknad för våra produkter inom de länder, som tillämpa tarifftraktater.

Då man talar om de uppoffringar, det här gäller, bör man ju på samma gång göra klart för sig, hvari dessa uppoffringar bestå. Det låter nästan på diskussionen, som om vi genom traktatens antagande skulle belasta vår budget med en utgift, Spanien till godo. Men detta är ju icke förhållandet. En uppoffring, om man så vill kalla det, skulle visserligen drabba den svenska statskassan. Men hvari består denna uppoffring? Jo, deri, att svenska statskassan icke skulle komma att erhålla den tullinkomst, som den för närvarande har. Jag ber dock att härvidlag få erinra hurusom man i fjor, då det var fråga om den franska traktaten, sade att dess antagande skulle ådraga oss en minskning i tulluppbörden till belopp af 800,000 kronor. Det torde emellertid af de allmänna tidningarna, som i detta afseende meddela månatliga uppgifter, vara bekant, att trots dessa spådomar tullinkomsterna i år visat sig högre än i fjor och högre än de någonsin varit, oaktadt förra året icke vidtagits några tullförhöjningar, utan tvärt om tullnedsättningar. Jag ber dessutom få vädja till den ärade talaren, hvilken inledde dagens diskussion och för hvilken erfarenhet i frågor om tullväsendet jag har den allra största aktning, om icke just hans långvariga erfarenhet kan bestyrka att, ehuru man under de senare årtiondena ständigt sänkt tullsätserna, det dock ständigt inträffat att tullinkomsterna i en högst anmärkningsvärd grad stigit. Detta beror naturligtvis derpå att konsumtionsförmågan hos nationen under tidernas lopp vuxit. Denna ökade konsumtionsförmåga tager nemligen sitt uttryck i ökade tullinkomster. Det förhåller sig icke heller på det sättet, som den ärade talaren på stockholmsbänken nämnde, eller att, om vi skulle taga bort dessa tullar på ifrågavarande artiklar, vi

Ang. med Spa-
nien afslutade
handels- och
sjöfarts-
traktater.
(Forts.)

tydiligen måste taga igen dem på *andra* artiklar. Detta strider bestämt mot erfarenheten. I fjol, då franska traktaten här förelåg till behandling, hade jag tillfälle visa herrarne, att tullinkomsterna på de artiklar, för hvilka tullsatserna 1865 nedsattes, väl under de närmaste åren derefter föllo, men att de derpå åter igen stego och sedermera ingått till statskassan med högre belopp än hvad för dessa artiklar i tull influtit för traktaten. Det är ett konstateradt förhållande, att i allmänhet, äfven om tullsatserna nedsättas, tullinkomsterna därför icke sjunka. När för öfrigt vår tulluppbörd uppnått en så hög siffra som omkring 30 millioner kronor, så är det icke möjligt att kalkylera denna inkomst i budgeten så noga, att den minskning i inkomster, som beräknats kunna uppstå genom ifrågavarande tullnedsättningar, skulle kunna hafva någon inverkan på vår budgets ställning. Derfor har man icke anledning att så starkt betona uppoffringen för statskassan, och *eljest* kan det icke blifva tal om någon uppoffring alls, ty det kan väl icke vara en uppoffring att nationen kan få köpa russin eller apelsiner för billigare pris än förut. Den artikel, mot hvilken motståndet egentligen rigtats, är emellertid artikeln vin, och jag förundrar mig icke deröfver. Denna är den enda af nu ifrågavarande artiklar, som jag skulle vilja hänföra till lyxartiklar, ty artikeln vindrufvor är i fiskaliskt hänseende af föga betydelse och var för öfrigt ända tills för några månader sedan tullfri. Artikeln russin kan icke hänföras till lyxartiklar, ty de quantiteter, som i denna artikel införas, visa, att den är föremål för en mycket utsträckt förbrukning. Deremot erkänner jag och har alltid erkänt, att artikeln vin är synnerligen väl lämpad för en hög beskattning, särskildt med afseende å sambandet med den inhemska alkoholbeskattningen. Men jag kan ej finna annat än att Bevillnings-Utskottet har rätt uti sitt resonnement, då det säger, att vi hafva genom den franska traktaten i väsentlig mån redan bundit vår vintull; och skilnaden, som förefinnes mellan tullsatserna å vin enligt franska och spanska traktaterna, är enligt min tanke icke af den beskaffenhet, att man derpå kan grunda någon anledning att motsätta sig den spanska traktaten. Denna skilnad består deri, att man sänkt tullsatsen från 16½ till 15 öre pr liter, och den nedsättningen kan ju icke vara af någon synnerlig vigt. En annan skilnad förefinnes visserligen deri, att man höjt gränsen mellan starkare och svagare viner från 15 till 20 procent alkoholhalt. I detta afseende ber jag dock få fästa uppmärksamheten derpå, att man för att rätt bedöma förhållandena bör taga hänsyn icke till vår nu gällande tulltaxa, utan till de tullsats för vin, som sedan lång tid tillbaka gälde ända till medlet af Maj månad 1882, och då skall man finna att gränsen mellan starkare och svagare viner har endast återförts ungefär till samma punkt, der den var före den 15 Maj 1882 och allt sedan år 1865. Om jag också för öfrigt erkänner sambandet mellan vår alkoholbeskattning och vintullen, så vill jag likväl derpå icke hålla så strängt, att man

endast för detta sambands skull skall uppoffra de verkliga fördelar för landet, som genom traktatens antagande åstadkommas på andra områden.

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.
(Forts.)

Sedan jag nu med några ord berört de båda sidor af saken som måste tagas i betraktande, när man uteslutande ser saken ur svensk synpunkt, såsom man ju i främsta rummet bör göra, kan jag icke underlåta att något vidröra *den* sida deraf, hvars betydelse jag i mitt anförande till statsrådsprotokollet starkt betonat. Det är nemligen förhållandet till Norge. Traktatens stora betydelse för Norge har varit temligen allmänt erkänd, och jag må säga, att någon tvekan i det afseendet icke gerna bör kunna ega rum, sedan norska regeringen så varmt uttalat sig derför och Norges storting enhälligt lemnat sitt godkännande till traktaten. Jag måste fästa större vikt vid dessa uttalanden än vid de yttranden, som af ett par ledamöter af denna Kammare fälts, gående ut på att de för sin del icke funnit traktaten af synnerlig betydelse för Norge. Jag måste anse, att den norska regeringen och den norska representationen bättre förstå att bedöma hvad Norges intresse i detta fall kräfver. Och jag får säga, att jag i traktatens betydelse för Norge funnit ligga en särskild mening för oss att i vår mån medverka till dess antagande. Och detta beror derpå, att jag i unionen ser något vida mer än en personalunion: jag ser deri en sammanslutning mellan tvenne folk för att främja gemensamma intressen och bereda hvarandra ökad styrka. Det är alldeles gifvet, att, med denna uppfattning, det måste företrädesvis vara af betydelse att denna enhet gör sig gällande i de båda folkens förhållande till utlandet. För utlandets föreställningssätt te sig i allmänhet de båda länderna såsom en enhet, och det kan efter mitt förmenande ej ligga i någotdera rikets intresse, att enheten gent emot utlandet rubbas eller försvagas. Särskildt bör det väl vara skäl att upprätthålla den, när det gäller frågor af förevarande beskaffenhet och som äro af vikt för båda länderna, om de än hafva egenskapen att frågan kan i någon mån vara af större betydelse för det ena af dem.

Här har sagts att man i främsta rummet bör se på Sveriges fördelar, och den siste ärade talaren erinrade om det sätt, hvarpå man inom norska representationen behandlat några frågor, der äfven Sveriges intressen berördes. Mine herrar, vi hafva ju en så liflig erfarenhet af huru svårt det är att kunna förlika åsigtorna inom tvenne kamrar i samma representanthus; kan man då undra på att det måste möta än större svårigheter att förlika åsigtorna mellan tvenne representationer i skilda land? Jag får förklara, att jag icke kan finna underligt, att i dylika fall det fordras mycken tid och arbete för att sammanjemka meningarna, innan en fråga är mogen för en likformig lösning i båda länderna; men i trots deraf kunna vi icke förneka, att mycket uträttats och stora framsteg gjorts på det för båda folken gemensamma lagstiftningsområdet, och särskildt har just i dessa dagar ett sådant arbete afslutats genom

Ang. med Spa- ett knappast omtvistadt bifall till ett de båda landen rörande lag-
nien *afslutade* förslag.

handels- och
sjöfarts-
traktater.

(Forts.)

Jag vill slutligen också säga med den förste talaren, att jag sätter Sveriges intressen främst; men just därför att jag det gör, är jag angelägen om upprätthållandet af en fast union mellan de båda folken; och det är ur *den* synpunkten, ur synpunkten af de unionella förhållandena, som jag i mitt anförande till statsrådsprotokollet betonat traktatens betydelse. För mig ligger, nemligen såsom jag sagt, unionens styrka deri, att »de förenade rikena» är icke blott en benämning, utan att man här möter tvenne folk, hvilka förenat sina öden för att främja och värna gemensamma och ömse-sidiga intressen.

Herr Wieselgren: Under den långa diskussion, som egt rum, har jag icke hört en enda talare försöka att vid uppdelandet af Kammarens röster för och emot den spanska traktaten använda inrikespolitiken såsom delningsgrund; jag har heller icke hört att man, såsom i dylika frågor vanligen annars sker, ordnat dessa efter antalet »skyddsvänner» och »frihandlare». Ty det egendomliga förhål-landet har inträffat, att, fastän det i verkligheten kanske ser an- norledes ut, man från båda hållen förnekat att traktaten med Spa- nien innebär någon fara för våra näringar — och man har också gjort klokt i att undvika ett sådant påstående, enär man väl icke gerna kan förmå någon att tro att korkskärningen för vårt lands industri har så stor betydelse att den kan bestämma uppfattningen af frågan. Det måste finnas andra skäl. För min del vill jag också bekänna, att jag anser omöjligt att förbise hvad som i frågan yttrats af han- dels- och sjöfartsnämnderna i våra större handelsstäder. Men man invänder måhända, att nämndernas uttalanden icke utgöra fullt till- räcklig grund för ett beslut i frågan; de förklara sig visserligen fästa »de största förhoppningar» vid traktatens antagande, men i de flesta fall äro »de största» förhoppningarna icke lika visst de *säkraste*. Nu tror jag väl att de förhoppningar, man förknippar med antagandet af traktaten, icke äro så alldeles gripna ur luften, som man från vissa håll velat göra troligt; men för denna traktats godkännande finnas andra fullt *objektiva* skäl, hvilkas betydelse man omöjligen kan draga i tvifvelsmål. De hafva redan från regerings- bänken påpekats: jag sammanfattar dem under rubrik af *våra för- pligtelser mot Norge*, mot vårt *brödras folk*.

Ofta har varit på tal den frågan, huruvida mellan oss och norrmännen skulle råda någon animositet, något spändt förhållande eller icke. Jag vill vid detta tillfälle icke inlåta mig på bedöman- det af befogenheten i denna förutsättning. Frågan är ömtålig; jag lemnar den helst derhän. Men det vågar jag säga, att om det *nu* finnes en sådan spänning, så har den efter min öfvertygelse *ingen berättigad grund*; om deremot vi *icke* gå in på denna traktat, *så skall den få* en sådan.

Det är på grund häraf och — hvad som jag särskildt emot den ärade talaren på stockholmslänsbänken vill framhålla — emedan vi i denna fråga icke få betrakta oss såsom *endast* svenskar, utan såsom *ett med norrmännen förenadt* skandinaviskt folk och i följd deraf äfven måste taga ganska mycken hänsyn till hvad Norge i detta fall kan med skäl förvänta af oss, det är, säger jag, på grund häraf som jag instämmer uti så väl det uttalande, som i detta afseende från statsrådsbänken blifvit stäldt till Kammaren, som ock i Herr Utrikesministerns uti ett anförande till statsrådsprotokollet yttrade lifliga öfvertygelse, »att unionens intressen kräfva ömsesidiga offer till ömsesidig och gemensam fördel», samt fasta »förtröstan, att Riksdagen skall veta att behjerta de kraf, som möjligen i detta fall komma att ställas på Sverige, äfven om de skulle synas vara betydligare än det särskildt svenska intresset under andra förhållanden borde betingad».

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.
(Forts.)

Mine herrar, jag ber att få yrka bifall till Utskottets förslag.

Herrar *A. P. Lind* *P. Pehrsson* i Norrsund, *Segerlind*, *S. Ljunggren* och *J. G. Jansson* i Hemmarö instämde med Herr *Wieselgren*.

Herr *Sjöberg*: Jag borde visserligen innehålla med hvad jag nu har att yttra, synnerligast som jag kommit i den mindre gym samma ställning, att den nästföregående talaren icke var en motståndare till de åsikter, jag ämnar uttala; jag borde, säger jag, så mycket hellre göra det, som frågan kan anses vara mer än tillräckligt diskuterad, och framför allt därför, att Herr Statsrådet och Chefen för Finansdepartementet på ett så uttömmande sätt behandlat den, att det knappt återstår den allra ringaste efterskörd för någon annan. Men då det nu fallit sig så, att i denna diskussion endast *en* stockholmsrepresentant yttrat sig, och det emot förslaget, har jag ansett mig böra begära ordet, icke så mycket därför att jag tror, att någon kunnat föreställa sig det föga rimliga, att större delen af, än mindre alla de andra stockholmsrepresentanterna delade hans åsikter, utan för att det skulle vara åtminstone en enda af dem, som formligen bestrede dessa åsikter. Att ingå i något utförligt bemötande af desamma torde dock vara öfverflödigt, sedan hans argument blifvit i allt hufvudsakligt af föregående talare till fullo undanröjda.

Den talare, som först yttrade sig i frågan, framhöll att han icke var någon vän af så kallade tarifftraktater. Det är visserligen icke jag heller, och jag erkänner villigt, att då frågan om en ny traktat med Spanien väcktes, d. v. s. för omkring halfannat år sedan, var jag icke synnerligen välvilligt stämd för densamma. Äfven sedermera, det måste jag erkänna, har jag endast steg för steg kunnat komma till den åsigt jag nu uttalar, den nemligen att de under förutsättning af vederbörande nationalrepresentationers bi-

Ang. med Spa-
nien afslutade
handels- och
sjöfarts-
traktater.
(Forts.)

fall ingångna, nu ifrågavarande aftalen böra antagas. Det är alldeles obestriddigt, att vår svenska industri icke kan komma att lida det ringaste intrång af densamma. Å andra sidan är det visadt, att den förlust, hvaraf vi för närvarande skulle komma att drabbas genom godkännandet af dessa traktater, icke kan sträcka sig öfver den jemförelsevis obetydliga summan af 320,000 kronor, hvarmed tullinkomsten skulle minskas. Deremot är det mer än sannolikt, att de fördelar, som vi i en framtid kunna hemta deraf, skola blifva ganska betydliga.

Nu vore det visserligen lyckligt, om man, såsom ett par talare här framhållit, kunde få sjöfartstraktaten till stånd utan ingående af handelstraktaten, men ur denna synpunkt förefaller det mig besynnerligt, att en talare fann anledning till anmärkning uti den omständighet, att handelstraktaten skulle gå till ända under år 1887, då deremot sjöfartstraktaten skulle fortfara att gälla till den 1 Februari 1892. Mig vill det synas som, i fall man har den åsigt, att handelstraktaten icke har något värde, man borde önska att den blefve så kort som möjligt, och att, om man anser sjöfartstraktaten fördelaktig, man icke borde hafva något emot att den blefve så långvarig som möjligt.

Hvad nu dessa handels- och sjöfartstraktater beträffar, tillåter jag mig fästa uppmärksamheten på en sak, som kanske icke blifvit tillräckligt framhållen af de föregående talarne, nemligen den synnerliga vigten för vår skeppsart att icke betungas af den mängd särskilda umgälder och afgifter, som hittills affordrats våra sjöfarande i de spanska hamnarna. Jag har i följd af min embetsverksamhet varit i tillfälle att få kännedom om de otaliga trakasserier, som uppstått i anledning af de spanska författningarnas mångfaldiga innehåll i detta afseende, och om de orimliga böter, hvar till personer blifvit fälda endast i följd af obekantskap med alla de invecklade tullförhållanden, som äro rådande i Spanien, och med hvilka man, äfven med den bästa vilja i verlden att ställa sig vederbörandes föreskrifter till efterrättelse, svårligen kan undgå att råka i kollision. Nu säger man visserligen, att Spanien i allmänhet slagit in på en liberalare bana i detta afseende, och att man således icke har att befara, att dessa så kallade extra ordinära tullumgälder hädanefter skola blifva så tryckande. Men det är den allra vanskligaste förhoppning man kan göra sig, ty de politiska förhållandena der i landet kunna ännu icke anses vara sådana, att de icke fortfarande, såsom hittills, skola blifva underkastade mångahanda vexlingar, och derigenom att vederbörande ministärer måste söka sin majoritet hvar helst de kunna finna den, kan det lätt inträffa, att hvad som en tid fasthållits såsom en princip, kullkastas genom en partimanöver. Då så är förhållandet, ber jag herrarne i sjöfartens intresse betänka, att det alldeles icke är någon likgiltig sak för oss hvad som dels i nionde och elfte artiklarne af handelstraktaten och dels i andra artikeln af sjöfartstraktaten är öfverens-

kommet, och ur den synpunkten endast synas dessa traktater vara värda allt erkännande. Här har redan af flere föregående talare framhållits de fördelar, som möjligen kunna uppstå och efter all sannolikhet äfven kunna antagas vara att här vid lag vinna. Jag skall därför i det afseendet inskränka mig till att meddela det hufvudsakliga innehållet af ett från Sveriges kommissarie vid utställningen i Madrid ingånget telegram, som låter så förhoppningsfullt, att det icke bör undanhållas Kammarens kännedom. Det är stäldt till en ledamot af Första Kammaren, af hvilken jag fått det samma mig meddeladt, och jag skall nu tillåta mig i vederbörliga delar uppläsa det. Deri heter det nemligen: »Enstämmiga uttalanden af handelsministern, teknici och köpmän, under besök i vår utställning, sätta utom allt tvifvel mångdubblad afsättning för flertalet af våra jernartiklar. Oaktadt inauguration först Onsdag hafva många försäljningar ifrågasatts, men avslutas först efter traktatens antagande. För 100 kilos stångjern och smältstycken är tarif général 13 francs, men traktattull 8: 65 resp. 3: 50. Utan traktat», så slutar telegrammet, »ergo marknaden stängd.» Det synes således, mine herrar, som den jemförelsevis ytterst ringa förlust, som genom traktatens godkännande kan komma att statskassan tillskyndas, skulle kunna på andra håll blifva rikligen ersatt.

Hvad nu angår den så mycket omordade importen af apelsiner, citroner, vindruftor och russin, så må det väl medgifvas, att inkomsten för tullverket å de tre första artiklarne ingenting betyder; det är endast artikeln russin som i sådant afseende har någon betydelse. Men om nu, till följd af den prisnedsättning, som väl kan antagas komma att ega rum i händelse tullen nedsättes, dessa artiklar skulle få spridning bland en större del af allmänheten, så kunna vi väl här i Kammaren icke missunna svenska medborgare eller medborgarinnor att komma i åtnjutande af en och annan apelsin eller några russin; vi äro här sannerligen allt för godhertade för att icke unna svenska folket en så oskyldig njutning.

Jag ber att ännu en gång få återkomma till frågan om sjöfarts-traktaten. Man har här sagt, att sjöfartstraktaten är mycket bra, men på samma gång säger man sig vilja vara qvitt handelstraktaten. Det är ju alldeles gifvet, att dermed begär man helt enkelt en orimlighet. Stode det i vårt skön att ensamma bestämma villkoren, hade de helt säkert blifvit annorlunda beskaffade. Men det ligger ju i sakens natur, att hvarje aftal emellan tvenne eller flere parter förutsätter ömsesidiga eftergifter. Herr Söderström yttrade, att de eftergifter eller, såsom han äfven uttryckte sig, det köpslagande, som här satts i fråga, varit af en art, som icke plägar förekomma hederligt folk emellan. Jag måste bekänna, att ett dylikt påstående förefaller mig högst besynnerligt, men jag kan icke föreställa mig annat än att hans mening icke var alldeles sådan, som orden föllo sig, utan hvad han ville säga var väl förmodligen, att från svensk sida visats allt för stor eftergifvenhet. Så är emellertid

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.

(Forts.)

Ang. med Spa-
nien afslutade
handels- och
sjöfarts-
traktater.
(Forts.)

alldeles icke förhållandet. Herr Finansministern har redan påvisat de stora förtjenster, som svensk-norske ministern i Madrid inlagt i fråga om dessa traktaters tillvägbringande, och jag skall därför å min sida tillåta mig att framhålla de stora förtjenster, som svenska regeringen i denna fråga ådagalagt. Ty af de vid den Kongl. propositionen fogade handlingarna framgår ostridigt, att svenska regeringen och särskildt den ledamot af konungens råd, som ur finansiell synpunkt haft att bevaka Sveriges intressen, här hafva tillvägagått med synnerlig omtanke och försigtighet. Man bör därför icke underlåta att gifva regeringen sitt fullaste erkännande; det har den i denna fråga synnerligen förtjenat.

Jag har nu, tvärt emot min vana, tagit herrarnes uppmärksamhet i anspråk en ganska lång stund, såsom jag hoppas, dock icke allt för länge. Jag vill nu därför sluta med att yrka bifall till den Kongl. propositionen. Jag har hittills, mine herrar, yttrat mig endast ur rent svensk synpunkt, och jag har ur denna synpunkt funnit fördelarne så afgjordt öfvervägande de så kallade olägenheterna, att det för mig icke råder det ringaste tvifvel, att ju icke de föreliggande traktaterna, med afseende på fördelarne af desamma för Sverige, förtjena att antagas. Jag vill därför endast i största korthet nu antyda, att jag jemväl ansluter mig till de talare, som i denna sak gifvit den så kallade norska synpunkten sin behöriga del. Det skulle otvifvelaktigt, mine herrar — äfven om icke dessa traktater ur svensk synpunkt medförde den allra ringaste vinst, och då det å andra sidan åtminstone icke lärers kunna påstås, att de komma att för oss medföra någon verklig skada — det skulle, säger jag, vid sådant förhållande, med hänsyn till Norges rätt och bästa, vara af vigt jemväl för oss att vi icke neka vårt bifall. Må man säga, att Norge måhända icke i alla afseenden visat oss det tillmötesgående, som vi vid ett eller annat tillfälle kanske kunnat hafva skäl att vänta. — Må så vara! Men icke böra vi därför genom något slags vrängsinthet å vår sida gifva norrmännen anledning till missmod och oriktig uppfattning om våra känslor mot dem, och det svenska sinnelaget är allt för ädelt och upphöjdt för att utaf föreställningen om mindre tillmötesgående från andra sidan låta vilseleda sig att icke, äfven ur norsk synpunkt, skänka sitt bifall till de ifrågavarande aftalen.

I detta anförande förenade sig Herrar *Lindmark*, Grefve *Björnstjerna*, *Lovén*, *Åbergsson*, *Trybom*, *Lundberg*, *Thomasson*, *von der Lancken*, *Bokström*, *Rubenson*, *Axel Key*, *Öberg* och *Arvidsson*.

Friherre *Leijonhufvud*: Jag hör herrarnes rop på proposition och ser äfven hur mycket klockan är slagen, hvarför jag kan inskränka mig till att instämma med Herr *Sjöberg*; men jag vill endast tillägga, att för mig gäller de unionella skälen ännu mera än de rent svenska. Funnes här icke några unionella skäl, så skulle jag i allt

fall hafva röstat för traktaten, ehuru utgången då skulle hafva för mig blifvit temligen likgiltig. Sverige har, så vidt jag kunnat granska historien, ingenting att förebrå sig i afseende på sitt förhållande till Norge, och då jag hoppas att det exemplariska förhållande, som Sverige hittills iakttagit, fortfarande skall ega rum, samt är ömtålig om att vårt broderland icke skall få någon anledning till anmärkning emot oss, så yrkar jag bifall till Utskottets förslag.

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.
(Forts.)

Herr Hammarberg: I egenskap af dåvarande ordförande i Göteborgs handels- och sjöfartsnämnd har jag undertecknat dess framställning till Kongl. Maj:t angående förlängning af den handels- och sjöfartstraktat, som den 28 Februari 1871 afslutats mellan de förenade rikena och Spanien, och derigenom har jag redan tillkännagifvit min åstundan att få den nu föreliggande traktaten till stånd. Det är visserligen möjligt och äfven sant, att man haft förhoppning om större fördelar än dem, som enligt denna traktat komma oss till godo; men efter noga öfvervägande så väl af dessa fördelar som ock af de möjliga »nackdelar», som från motsidan framhållits, så får jag tillkännagifva, det jag hyser den öfvertygelsen, att det äfven ur *svensk* synpunkt är förmånligt att antaga denna traktat.

Jag kommer således att rösta för bifall till Utskottets tillstyrkande hemställan.

Herr Olof Jonsson: Då jag förenat mig med Herr Boström i hans reservation, så torde det också tillåtas mig att angifva skälen deraf.

Utskottet har, såsom herrarne finna, vid bedömande af denna fråga helt och hållet ställt sig på svensk ståndpunkt och dervid endast på grund af de fördelar, som traktaten komme att medföra direkt för Sverige, tillstyrkt bifall till densamma. Utskottet har dock här vid lag lika litet som en och annan talare här i dag kunnat lyckas dermed, och detta är ju ganska naturligt, ty under det att Spanien endast tillämpar nedsättningen i tulltaxan gent emot de stater, som afslutat traktaten derom — hvarigenom nedsättningen för oss till exempel också har mycket större betydelse än om nedsättningen vore generel, emedan i så fall den som ingått traktaten icke hade större fördel deraf än alla andra — så tillämpa vi det motsatta förfaringsättet att låta nedsättningen i vår tulltaxa gälla för alla. Derigenom får också icke Spanien lika stor fördel af våra tullnedsättningar — oaktadt de äro mycket större än deras egna gent emot oss — som om nedsättningen endast gälde deras produkter. Det är således gifvet att vi under sådana förhållanden, trots all den skicklighet vår underhandlare ådagalagt, måste draga det kortaste strået, och detta borde, synes det mig, till och med erkännas af den ifrigaste anhängare af denna traktat.

I fråga om betydelsen af de siffror, som uttrycka de ömsesidiga tullnedsättningarna, så är det ju alldeles gifvet, att de icke kunna

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.
(Forts.)

beteckna en direkt ömsesidig vinst eller förlust för stat eller samhälle, utan att de genom nedsättningen af priset på varan åstadkomma en större konsumtion, hvarigenom åter en på samma gång större och bättre marknad vinnes för den vara, hvarå tullen blifvit nedsatt. Denna betydelse ega de angifna siffrorna och de äro därför nästan lika viktiga.

Deremot kan det icke förnekas att, oaktadt traktaten på grund af dessa förhållanden blir en mycket dålig affär för Sverige och oaktadt den derjemte förrycker vår beskattning af spritvaror till fördel för den förmögnare och till nackdel för den fattigare befolkningen, traktaten, från en annan synpunkt betraktad, kan hafva sin stora vikt. Jag menar härvid dess unionella betydelse. Om Utskottet på grund af ett sådant skäl tillstyrkt traktatens antagande, så hade det kanske varit möjligt att jag icke stått här såsom reservant. Jag är nemligen öfvertygad om att det offer, vi nu stå i begrepp att bringa vårt brödrafolk, skall ännu närmare tillknyta de band som förena oss, och om Kammaren på grund af ett sådant skäl vill bifälla traktaten, så skall jag, viss som jag är att våra bröder skola veta att rätt uppskatta hvad man i broderskärlek gifvit, icke hafva något deremot.

Hans Excellens Herr Ministern för Utrikes ärendena Friherre Hochschild: Jag skall fatta mig mycket kort för att icke onödigtvis trötta Kammaren. I statsrådsprotokollet, som finnes bilagdt den Kongl. propositionen, äfvensom uti Bevillnings-Utskottets betänkande har frågan erhållit en så uttömmande utredning, att för mig icke återstår annat än att lemna några faktiska upplysningar, hvilka jag anser mig skyldig att meddela Kammaren, innan den skrider till afgörande.

Här har icke af någon talare framhållits en omständighet, som är ganska beaktansvärd, den nemligen, att om icke den föreslagna handelstraktaten mellan Spanien och oss kommer till stånd, så skola vi icke ens befinna oss i samma belägenhet som nu, utan i en vida sämre. Vi komma då att hänföras till den kategorien, som uti den generella tariffen har till rubrik: »länder utan traktat»; och om vi se på tabell 1, som finnes bifogad betänkandet, så framgår tydligt att tullsatserna för denna kategori blifvit betydligt höjda i den nya spanska tulltaxan. I anledning af några ord, som blifvit fälda rörande vår export af dörrar och fönsterluckor med flere artiklar af trä, hvilka, tack vare vårt ombuds nit, under förutsättning af traktatens godkännande, blifvit i nämnda tulltaxa öfverflyttade från N:o 179 till 175, så får jag säga, att i detta fall blir tullen derå endast 2 pesetas *pr en kubikmeter*. Men om traktaten icke godkännes, så blifva dessa artiklar åter öfverflyttade till N:o 179 och draga då, enligt första kolumnen (»länder utan traktat») en tull, icke såsom nu af 18,75 *pr 100 kilogram*, utan af 20 pesetas för samma vikt.

Och om vi evalvera dessa siffror i franskt mynt, så blir tullsatsen å dessa artiklar pr 100 kilogram enligt den nya traktaten endast 55 centimer, under det att den i annat fall uppgår till 2,000 centimer.

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.

(Forts.)

Beträffande artikeln *smältstycken*, som enligt den äldre traktaten dragit en tull af 8,65 pesetas pr 100 kilogram, så kommer, derest den föreliggande traktaten bifalles, denna tullsats att sänkas till 3,5 pesetas, men i motsatt fall att höjas till 13 pesetas.

Jag vill nu icke längre upptaga Kammarens tid och hänvisar därför i öfrigt till hvad jag rörande denna fråga yttrat till statsrådsprotokollet.

Herr vice Talnmannen Ifvarsson: Jag har hört ropen på proposition, som antyda Kammarens önskan att denna diskussion måtte afslutas, och jag borde därför icke upptaga tiden med något vidare yttrande i ämnet; men det är en omständighet, som uppkallat mig, nemligen den politiska delen af frågan. Hittills har det nästan uteslutande varit städernas representanter som diskuterat frågan och jag finner detta från kommersiell synpunkt riktigt, emedan städerna i främsta rummet hafva nytta af traktaten och emedan det är städernas representanter som mera än de öfriga representanterna hafva kunskap om hithörande förhållanden. Men efter som frågan äfven har en annan sida, nemligen en politisk, så kan man ifrågasätta om icke äfven vi, som representera landsorten, böra tillkännagifva våra åsikter och således icke helt och hållet öfverlemnna frågans afgörande åt städernas representanter. Jag syftar härvid på Sveriges förhållande till Norge. I detta afseende hafva flere talare yttrat sig på ett klokt och förståndigt sätt, men för den händelse, att man skulle antaga att de vänliga tänkesätt mot Norge, som här uttalats, skulle förefinnas endast inom städerna, så vill jag säga att de finnas lika mycket bland landsortens representanter. Jag vågar icke för mycket, om jag säger att frågan bör betraktas helt och hållet ur synpunkten af vårt förhållande till Norge. Men i den händelse att Norges fördelar af traktaten icke skulle tagits med i räkningen, så tviflar jag på om traktaten varit förtjent af att vinna bifall, enär frågan huruvida traktaten för Sverige må komma att medföra så stora fördelar, att densamma endast ur den synpunkten vore förtjent af bifall, icke är lätt att afgöra under närvarande förhållanden; men det är utan tvifvel af stor vigt att Sverige och Norge lefva i godt förstånd med hvarandra och handla i enighet, så att de i farans stund kunna försvara sin sjelfständighet mot yttre fiender. Likasom det i allmänhet är angeläget att söka åstadkomma enighet, rättvisa och billighet inom eget land, så böra ock de båda länderna, så nära sammanslutna med hvarandra som de äro, låta sig angeläget vara att tillgodose hvarandras bästa. På det att ett sådant mål må kunna uppnås, så, äfven om detta måste ske med uppoffringar från Sveriges sida, kunna dessa uppoffringar icke anses för stora. Jag hoppas, att om vi bifalla traktaten, så skall detta komma att

Ang. med Spa- medföra ett större förtroende emellan de båda länderna och jag
nien afslutade hoppas äfven att norrmännen skola förstå vår mening.
handels- och Det är uteslutande på denna grund som jag förenar mig med
sjöfarts- dem, som yrkat bifall till Kongl. Maj:ts af Utskottet tillstyrkta
traktater. förslag.
(Forts.)

Herrar *J. E. Johansson* i Forneby, *Bergström*, *Sandberg*, *L. J. Larsson* i Tranhult och *Sam. Johnson* instämde i Herr vice Talmannens yttrande.

Herr Liss Olof Larsson: Jag skall helt och hållet instämma i hvad vice Talmannen yttrade och dertill endast lägga ett enda skäl, som varit för mig afgörande men som icke varit af någon talare antydt.

Vi veta alla, att för några dagar sedan föll den stora skatte-reformsfrågan, och att en hel mängd ledamöter i så väl Första som Andra Kammaren röstade deremot, därför att statsverket derigenom skulle göra eftergifter till enskilde, men att åtskilliga af dessa samma ledamöter ifrat för denna traktat, emedan deraf skulle uppkomma stor nytta för landets sjöfart, större industri, trävarurörelse m. m. Jag vill för min del icke nu sätta det vapen i dessa motståndares händer, att de, när denna fråga åter kommer upp — hvilket jag hoppas icke skall dröja länge — skola kunna säga till oss: när det var fråga om uppoffringar från statsverkets sida för underlättande af den stora industrien, då svaraden I ett bleklagdt nej; endast när det är fråga om jordbrukets intressen, viljen I gifva något. Ett sådant vapen vill jag, som sagdt, icke sätta i våra motståndares händer, utan jag vill tvärt om, när dessa stora frågor åter förekomma, kunna hänvisa till att, äfven då vi nyss förut fått våra önskingar afslagna, vi varit med om att bidraga till uppoffringar, som skulle blifva till nytta för vår stora industri. Jag skall på de skäl Herr vice Talmannen anfört och äfven på det skäl jag nu vidrört yrka bifall till Utskottets förslag.

Häruti förenade sig Herr *A. Magnusson*.

Herr Ola Andersson i Burlöf: Jag afstår och förklarar blott, att jag kommer att rösta för förslaget.

Herr Borg: Likaledes.

Herr Sääf: Jag har visserligen eu mycket ogynsam utgångspunkt för mitt anförande, då ropen på proposition nu äro både allmänna och högljudda, men kan det oakadt icke lägga ned min talan i en fråga af sådan vikt som denna.

Det är, som herrarne minnas, icke längre sedan än sistlidne riksdag, då Kammaren fattade beslut i ett, med det nu föredragna

alldeles likartadt ärende. Då liksom nu gälde det att göra eftergifter, medgifvanden och uppoffring af beräkneliga statsinkomster till förmån för en främmande stats handelsförbindelser med Sverige. Franska traktaten af år 1865, med allt det missnöje den uppväckte i landet, medförde dock under tiden för dess bestånd en slags försoning i det allmänna tänkesättet genom den stadga i tullagstiftningen, som derefter inträdde; men en sådan påföljd är icke af den senast afslutade franska traktaten att påräkna, som det här framlagda förslaget visar. Det är nu Spanien, som icke åtnöjes med de tullsats, Riksdagen för icke längre sedan än ett år faststälde; och Kongl. Maj:ts regering framlägger genast på Utrikesministerns initiativ förslag om ytterligare nedsättningar deri i sammanhang med afslutandet af en ny så kallad tarifftraktat. Dylika traktater har som bekant hittills Frankrike ensamt haft anspråk på att avsluta, under hot om att eljest försvåra villkoren för våra kommersiella förbindelser med detta land. Nu tyckas emellertid Riksdagens eftergifter i detta afseende hafva uppmuntrat äfven Spanien att uppställa liknande anspråk och använda samma medel för deras uppnående; och med den undfallenhet, Utrikesministern visat i detta fall, är det antagligt, att nästföljande Riksdagar skola hafva att mottaga likartade förslag, derest Riksdagen skulle försumma att nu genom ett bestämdt afslag tillbakavisa så väl anspråken som de hotelser, som skola gifva vigt åt desamma. Ty hvarför skulle icke andra länder, med hvilka Sverige står i viktigare och lifligare handelsförbindelser än med Spanien, framställa samma anspråk? Tyskland, Belgien, Ryssland m. fl. länder kunna ju med mera skäl söka göra likartade fordringar gällande; och med det undseende och den efterlåtenhet vi af statsrådsprotokollen funnit hos Chefen för Utrikesdepartementet, är det ganska antagligt, att sådana förslag allt för ofta komma att för Riksdagen framläggas.

Jag hade visserligen tänkt mig, att närmare genomgå de bilagda protokollen, emedan skälen för min åsigt i detta ämne der finna ett godt stöd; men då tiden är långt framskriden, skall jag inskränka mig till en kortfattad öfversigt deraf. Jag vill då först erinra om, huru tullsatserna nu äro beskaffade, nemligen för nu ifrågavarande starkare vin. 30 öre på fat och 65 öre på andra kärl; samt för frukt 25 öre. För dessa artiklar fordrades vid underhandlingarnas början en nedsättning i vår tulltaxa till 1,44 öre eller till ej fullt 1½ öre. Utrikesministern ansåg således såsom lämpligt att till grund och utgångspunkt för underhandlingar om en ny traktat antaga en tullsats af ej ens 1½ öre, der i allmänhet 30 öre utgår för vin och 25 öre för frukt. Men jag öfvergår nu till en annan omständighet som af Utrikesministern framhållits till förmån för saken, eller att sprit är en af de artiklar, som hafva stor utsigt att få afsättning i Spanien. Med den låga importtullen på viner af 20 procents alkoholstyrka hafva vi då att emotse att den svenska spriten återkommer hit förvandlad till spanskt eller annat vin. Tullsatsen der-

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.

(Forts.)

Ang. med Spa- för skulle nemligen med ett öre per liter understiga *tillverkningsaf-*
 nien afslutade *giften* för alkohol af samma grad här hemma, ty då i tillverknings-
 handels- och afgift för alkohol af 50 procent betalas 40 öre kommer ju på alkohol
 sjöfarts- af 20 procent 16 öre per liter. Men nu är tullen för viner af sist-
 traktater. nämnda grad föreslagen 1 öre lägre eller endast till 15 öre; ehuru för
 (Forts.) närvarande tullsatsen är, och på goda skäl äfven bör vara 50 procent
 högre än tillverkningsafgiften, som drabbar den inhemska näringen;
 och då man dertill lägger konsumtionsafgifterna (för utskänkning
 och utminuterung), finner man att deraf oafvisligen följer, att nu
 varande förhållande mellan tillverkningsafgiften och tullsatsen bör
 bibehållas oförändradt. Men då får tullsatsen icke understiga 24
 öre. Det nu föreslagna innebär ett missförhållande, som af Finans-
 ministern äfven är på flere ställen anmärkt och angifvet i statsråds-
 protokollet; bland annat der det nämnes om »det naturliga samband
 som eger rum mellan denna tullsats och beskattningen å alkohol-
 drycker, som inom landet tillverkas», hvaraf följer, att »äfven den
 minsta nedsättning i vintullen må betraktas såsom ett steg i motsatt
 rigtning mot de grundsatser, som man tillämpar och framgent möjli-
 gen i än större omfattning vill tillämpa i fråga om de inhemska
 spritdryckerna». Ja, då man går igenom statsrådsprotokollet,
 hvilket jag nu verkligen tänkt något närmare göra, finner man
 hvilken underordnad roll de svenska intressena i allmänhet spelat
 samt huru tryckta och tillbakasatta dessa varit. Men vare detta
 nog sagdt härom. Mina skäl för afslag kunna i korthet samman-
 fattas till trenne. Det första är att fördelarne af traktaten, såsom
 ock reservanterna säga, till största delen äro att söka på förhopp-
 ningarnas område. Det andra är att ett bifall till en ny tariff-
 traktat, såsom här är ifrågasatt, skulle måhända riksdag efter
 riksdag framkalla anspråk på sådana traktater från andra länder
 med viktigare handelsförbindelser med Sverige än Spanien, hvar-
 igenom hela vår tullagstiftning skulle nedsjunka i beroende af ut-
 ländska intressen och Utrikesministerns projekt. Ett Riksdagens
 afslag *nu* skulle antagligen sätta en bestämd och afgörande gräns
 deremot. Mitt tredje och mindre viktiga skäl för afslag är slut-
 ligen den importpremie af 1 öre per liter under tillverkningsaf-
 giften för 20 procent alkohol, som den låga tullafgiften af 15 öre
 per liter vin af samma styrka innebär — en importpremie, som
 icke skulle komma endast Spanien till godo, utan hvilket annat
 land som helst.

Dessa skäl hafva för mig varit de mest talaude. Några andra
 eller vårt förhållande till Norge ville jag helst icke nu vidröra.
 Men då man här framhållit vigten af unionen, hvilken äfven jag
 erkänner mig inse, kan jag dock ej fatta detta, så att vi i stats-
 ekonomiskt afseende skulle sjunka ned till beroende af Norge, hvilket
 ju blir händelsen, då vi veta att Norge alltid på förhand fattar be-
 slut, när det är fråga om någon gemensam traktat. Så var förhål-
 landet, då den senaste franska traktaten skulle godkännas; från Norges

sida gjordes då en sådan pression på den svenska Riksdagen, att det ansågs omöjligt att afslå framställningen derom. I år är förhållandet detsamma. Norge har haft den grannlagenheten att äfven nu fatta beslut på förhand, och genast heter det att vi icke utan skada för Norge kunna annat än bifalla traktaten. Huru mycket jag än håller på unionen, vill jag dock ej att vi skola underkasta oss att Sverige i statsekonomiskt afseende göres till ett lydrike under Norge, som i så många hänseenden intager en olika ställning både hvad industri och allmänna statsekonomiska synpunkter beträffar.

Ang. med Spanien afslutade handels- och sjöfarts-traktater.
(Forts.)

Herr Talman! På dessa och förut af andra uppgifna skäl för-
enar jag mig med dem, som yrkat afslag.

Öfverläggningen var slutad. Herr Talmannen gaf propositioner, i öfverensstämmelse med de gjorda yrkandena, dels på bifall till Utskottets hemställan och dels på afslag derå; och fann Herr Talmannen den förra propositionen vara med öfvervägande ja besvarad. Votering blef begärd samt företogs, enligt följande omröstningsproposition:

Den, som bifaller hvad Bevillnings-Utskottet hemställt i Betänkandet N:o 11,

röstar Ja;

Den, det ej vill,

röstar Nej;

Vinner Nej, har Kammaren afslagit Bevillnings-Utskottets förvarande hemställan.

Omröstningen visade 125 ja mot 56 nej; hvadan Utskottets hemställan bifallits.

Kammarens ledamöter åtskildes kl. $\frac{1}{4}$ 4 e. m.

In fidem
H. A. Kolmodin.